

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การคุมประพฤติ เป็นวิธีการหนึ่งที่ได้ถูกนำมาใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของสังคม โดยมีแนวความคิดตามแบบอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยาสมัยใหม่ที่เชื่อว่า ผู้ที่ได้รับโทษจากระยะสั้นนั้นไม่ควรถูกขังในเรือนจำ เพราะระยะเวลาที่สั้นอาจทำให้ผู้กระทำผิดเรียนรู้สิ่งที่เลวร้ายมากกว่าเดิม ซึ่งเป็นผลร้ายมากกว่า การคุมประพฤติจึงเป็นผลผลิตของวิวัฒนาการทางความคิด และปรัชญาในการลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่ง เปลี่ยนจากการเน้นที่การแก้แค้น คอบแทนให้สาสมกับความผิดที่กระทำ (Retribution) และนำมาที่เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่น (Deterrence) มาเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ให้กลับตนเป็นพลเมืองดีมีประโยชน์ต่อสังคม (สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ 2530: 1) โดยผู้กระทำผิดยังคงดำเนินชีวิตในชุมชนเดิม ภายใต้การสอดส่องดูแลของพนักงานคุมประพฤติ ซึ่งโดยปกติศาลจะเป็นผู้แต่งตั้ง (Brigwater and Kurtz 1963: 1725) การคุมประพฤตินี้จะช่วยให้ผู้กระทำผิดไม่ต้องถูกจำกัดอิสรภาพในเรือนจำ ทำให้เขามีโอกาสได้ทำประโยชน์ให้ครอบครัว ชุมชน และไม่เป็นภาระของสังคม ที่สำคัญคือเป็นการหลีกเลี่ยงมิให้บุคคลมีตราประทับทางอาชญากรรม (Dressler 1959: 26) อีกด้วย

วิธีการคุมประพฤตินี้ ได้มีการริเริ่มนำมาใช้ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 17 ในประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา (สมทนา บุณรังสิมันต์ 2527: 3) ต่อมาได้รับการยอมรับ และนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวางในนานาอารยประเทศ สำหรับประเทศไทย ได้นำระบบคุมประพฤตินำมาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อน คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 จนถึงปัจจุบัน (อุทัย อติแพทย์ 2527: 126) ส่วนการคุม

ประพจน์ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ นั้น ได้เริ่มดำเนินการขึ้นหลังจากนาระบบคุมประพจน์ มาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนประมาณ 34 ปี ภายใต้ความรับผิดชอบ ของสำนักงานคุมประพจน์กลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2522 (กรกช นาควิเชตร 2529: 3) ในระยะเวลากว่า 10 ปี ที่มีการนาระบบคุมประพจน์ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่มาใช้ ในประเทศไทยนี้ ศาลได้มีคำสั่งให้คุมความประพจน์ผู้กระทำผิดในคดีอาเสพติด มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้กระทำผิดในคดีอื่นๆ กล่าวคือ จากสถิติของสำนักงาน คุมประพจน์กลางนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2531 ศาลมีคำสั่งให้สำนักงานคุมประพจน์ ในส่วนกลาง คุมความประพจน์ในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดร้อยละ 73.08 ของผู้ถูก คุมความประพจน์ทั้งหมด (กนกพรรณ กัลยาณสูตร 2532: 7) และจากจำนวนผู้ถูก คุมความประพจน์ในคดีอาเสพติดนี้ ปรากฏตามสถิติในปี พ.ศ. 2532 ว่า เป็นผู้ ที่กระทำผิดเกี่ยวกับกัญชามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 77.59 (สำนักงานส่งเสริม งานตุลาการ 2533: 2)

สำหรับผลการคุมความประพจน์นั้น ปรากฏว่าผู้ถูกคุมความประพจน์ใน คดีอาเสพติด โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับกัญชาเป็นผู้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขการคุม ความประพจน์มากที่สุด (กรกช นาควิเชตร 2529: 84) และเหตุผลที่ผิดเงื่อนไข นี้ส่วนใหญ่ เนื่องมาจากยังเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษอยู่ (คีนสนีย์ โพธิ์พุก 2528: 126) ซึ่ง เพจ, ริชมอนด์ และเซอร์นา (Page, Richmond and Serna 1987: 483) กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งที่เป็นเหตุให้ผู้คิดยาเสพติดยังคงใช้ ยาเสพติดอยู่ เนื่องจากต้องการหนีความรู้สึกว่าตนไม่มีคุณค่า และมีการเห็นคุณค่า ในตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของกลาสเซอร์ (Glasser 1975: 6) ที่เชื่อว่าเมื่อบุคคลไม่สามารถตอบสนองความต้องการ 2 ประการคือ ความต้อง การได้รับความรักและการให้ความรักผู้อื่น และความต้องการรู้สึกว่าเป็นคนที่มี คุณค่าต่อตนเองและผู้อื่นแล้ว พวกเขาจะปฏิเสธความรู้สึกเจ็บปวดจากความล้ม เหลวเหล่านั้นด้วยการปฏิเสธกฎของสังคม ทำผิดกฎหมาย ดื่มสุรา หรือเสพยา เสพติด และการกระทำผิดซ้ำเกิดจากเมื่อบุคคลพยายามที่จะตอบสนองความต้องการ ในโลกแห่งความเป็นจริงแล้วเขาทำไม่สำเร็จ เขาจึงเริ่มต้นหนีความจริง และตอบสนองความต้องการของตนเหมือนกับว่ากฎเกณฑ์บางอย่างของโลกนั้นไม่มี

อยู่ ซึ่งสามารถแก้ไขได้ด้วยพฤติกรรมที่มีเหตุผลมากขึ้น และจะประสบความสำเร็จเมื่อเขาสามารถเลิกปฏิเสธโลก และตระหนักว่าความจริงไม่เพียงจะยังคงอยู่เท่านั้น แต่เขาจะต้องตอบสนองความต้องการภายใต้ความเป็นจริงนั้นด้วย กลาสเซอร์เชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มากกว่าขึ้นกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ มนุษย์มีแรงจูงใจที่จะประสบความสำเร็จ มีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หากบุคคลรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จ เขาจะรู้สึกว่าคุณมีค่า และมีกำลังใจสู้ปัญหา (Glasser 1977: 7) นอกจากนี้โรเซนบาม และบีบี (Rosenbaum and Beebe: 1975 quoted in Osipow and others 1980: 191) กล่าวว่าการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง และแบบพฤติกรรมนิยมเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาการติดยาเสพติดมากกว่าวิธีอื่น การผสมผสานเทคนิคการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง และแบบพฤติกรรมนิยม นอกจากจะมุ่งไปที่ทัศนคติที่ไม่เป็นจริง เกี่ยวกับสารเสพติด และผลร้ายที่เขาได้รับแล้ว ยังเป็นการจัดให้มีพฤติกรรมใหม่อีกด้วย (Cautela 1970: 86-90; Sobell & Sobell 1973: 49-720; Vogler, Lunde & Martin 1971: 450 Quoted in Osipow and others 1980: 191)

อนึ่ง จากการศึกษาของกรกช นาควิเชตร (2529:115-116) พบว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่ยังคงเสพยาเสพติด มีผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือ และขึ้นทะเบียนการบำบัดรักษาจากพนักงานคุมประพฤติเพียงร้อยละ 17.08 ส่วนผู้ที่มิได้รับความช่วยเหลือมีอยู่ถึงร้อยละ 76.93 ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการดำเนินงานควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติในประเทศไทย พนักงานคุมประพฤตินักจะยึดเงื่อนไขที่ศาลกำหนดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติเป็นหลักในการควบคุมความประพฤติซึ่งเป็นการยึดหลักอำนาจของกฎหมาย มากกว่าที่จะยึดการให้ความช่วยเหลือแก้ไขผู้ถูกคุมความประพฤติ จึงมีผลให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ติดยาเสพติดไม่ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูเท่าที่ควร และมีผลให้ผู้ถูกคุมความประพฤที่ยังคงเสพยาเสพติด หรือทวนกลับไปเสพยาเสพติดจนกระทั่งผิดเงื่อนไขศาลเป็นจำนวนมากดังกล่าวแล้ว ดังนั้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาผู้ถูกคุมความประพฤติที่ติดยาเสพติดเหล่านี้ กนกพรพรณ กัลยาณสุด ได้ทำแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นจากพนักงาน

คุมประพฤติ และผู้ถูกคุมความประพฤติจำนวน 128 คน ปรากฏว่าพนักงานคุมประพฤติ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติที่ติดยาเสพติดนั้น ควรให้การรักษาทางจิตใจด้วยจึงจะได้ผล ซึ่งอาจทำได้ด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นรายบุคคล หรือการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม (กนกพรธกัลยาณสูตร 2532: 104) กลาสเซอร์ (Glasser 1972: 252) มีความเห็นสนับสนุนว่าผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัว และอยู่ในเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ควรจะได้รับการจัดให้เข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อช่วยให้เขาได้มีการพัฒนาขึ้น และยังเป็นความช่วยเหลือผู้อื่นอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงว่า จะช่วยลดพฤติกรรมเสพติด และเพิ่มการเห็นคุณค่าตนเองของผู้ถูกคุมความประพฤติได้เช่นใดหรือไม่ เพราะหากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงมีประสิทธิผลในการลดพฤติกรรมเสพติด และเพิ่มการเห็นคุณค่าตนเองของผู้ถูกคุมความประพฤติแล้ว การนำการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ ก็จะช่วยให้ระบบการคุมความประพฤติมีประสิทธิผลมากขึ้นการเห็นคุณค่าตนเอง จะทำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติมีกำลังใจ มีความกล้าในการสู้ปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งจะมีผลในการลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำอันเป็นการป้องกันสังคมจากอาชญากรรมซึ่งเกิดจากการกระทำผิดซ้ำอีกด้วย

ทฤษฎี และแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง (Reality Therapy)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง เริ่มเป็นที่รู้จักตั้งแต่ปี ค.ศ.1960 โดยวิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasser) เป็นผู้นำเสนอแนวความคิดนี้ใช้ในการรักษาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตก่อน ต่อมาได้นำไปใช้ในวงการต่าง ๆ กว้างขวางยิ่งขึ้น การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง

เป็นจริงนี้ได้รับการยอมรับว่าเหมาะสำหรับใช้ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคล และเป็นกลุ่ม ทั้งในวงการเกี่ยวกับสุขภาพจิต ในวงการศึกษ วงการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน การคุมประพฤติเยาวชนและผู้กระทำผิดผู้ใหญ่ ตลอดจนการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล เนื่องจากมีหลักปฏิบัติที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เน้นที่ปัญหา มีการวางแผนปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และสามารถเห็นผลได้ชัดเจน (Gilliland and others 1984: 216-217)

กลาสเซอร์ (Glasser 1972: 107) กล่าวว่าการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง เป็นวิธีการในการเข้าถึงชีวิตที่สามารถให้บุคคล ประสบความสำเร็จ หรือหากไม่ได้รับความสำเร็จอย่างน้อยเขาก็สามารถเข้าใจถึงความล้มเหลวของตนเอง และพยายามให้มีการกระทำใหม่ในทิศทางอื่นที่ดีขึ้น และวิบบอลดิ้ง (Wubbolding 1975: 164) กล่าวว่าวิธีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงนี้ไม่ใช่กลไก (Mechanic) สำหรับการมีชีวิตที่ดีขึ้น แต่เป็นวิถีชีวิต เป็นการกระทำ และเป็นวิถีแห่งการมีชีวิตกับตัวเองและผู้อื่น ซึ่งบุคคลสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตส่วนตัวหรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้ ในการช่วยเหลือผู้อื่นนั้น นักจิตวิทยาการปรึกษาต้องสามารถสร้างสัมพันธภาพอันดีอย่างแท้จริงกับผู้รับการปรึกษา ทำให้ผู้รับการปรึกษาระหนักว่ามีคนสนใจ ห่วงใย ยอมรับ และพร้อมที่จะช่วยเขาให้สามารถตอบสนองความต้องการในโลกแห่งความเป็นจริงได้ ด้วยการช่วยให้เขาเข้มแข็งที่จะทำสิ่งที่มีค่าให้กับชีวิตของเขา และในขณะเดียวกันเขาต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่เขาต้องการเกี่ยวข้องกับ โดยนักจิตวิทยาการปรึกษาจะสอนผู้รับการปรึกษาให้มีพฤติกรรมใหม่ที่ดีกว่าเดิม ในการพยายามตอบสนองความต้องการของตนให้มีการเปลี่ยนแปลงในระดับจิตสำนึก และให้ผู้รับการปรึกษาได้ประเมินพัฒนาการรับรู้ และความคิดของผู้รับการปรึกษาด้วย (Glasser 1975: 14-25, 1980: 48-49, 1981: 267)

การศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงมีแนวคิด หลักการ และวิธีการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ คือ

ลักษณะที่สำคัญของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง

(Characteristics of Reality Therapy)

1. มีแนวความคิดแบบภาวะนิยม

(Existential-Phenomenological Orientation)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นไปตามพลังผลักดันภายใน แม้ว่าอิทธิพลจากสังคมภายนอกจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ แต่ในระยะยาวแล้วบุคคลจะตัดสินใจด้วยตนเอง บุคคลจะรับรู้โลกตามความต้องการของตน และมีการสร้างสรรค์โลกส่วนตัวของตนเอง คนไม่ได้เป็นเหยื่อที่ช่วยตนเองไม่ได้ เขาสามารถสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีกว่าได้ ความขมขื่นไม่ใช่ว่าบางสิ่งบางอย่างที่เกิดขึ้นกับชีวิตของคน แต่บุคคลทำตัวเองให้ขมขื่น ให้เศร้า ให้โกรธด้วยตัวของเขาเอง ตราบใดที่คนเชื่อว่าตนเป็นเหยื่อของความเศร้า เขาจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นต่อเมื่อคนตระหนักรู้ และมีการกระทำบนความจริงที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลจากการเลือก (Corey 1986: 245, Glasser 1981: 2)

2. มีแนวความคิดแบบทฤษฎีการควบคุม (Control Theory)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง เชื่อว่าคนมีพฤติกรรมที่พยายามควบคุมโลกรอบ ๆ ตัวเขา โลกไม่เคยควบคุมคน พฤติกรรมอยู่ในการควบคุมของการรับรู้ บุคคลเลือกโลกที่เขาต้องการ และเลือกมีพฤติกรรมในโลกแห่งความเป็นจริงให้ใกล้เคียงกับโลกในความคิดของเขา พฤติกรรมมีองค์ประกอบ 3 ประการคือ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เพราะว่าการควบคุมความคิดและความรู้สึกเป็นเรื่องยาก การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง จึงเน้นที่การกระทำในสิ่งที่ผู้รับการปรึกษาทำได้ เนื่องจากเชื่อว่าการบังคับให้ตนทำบางสิ่งที่แตกต่างกันไปง่ายกว่าการบังคับความรู้สึก หรือความคิดให้แตกต่างกันไป (Corey 1986: 245, Glasser 1981: 238)

3. ปฏิเสธการไร้ยา (Rejection of The Medical Model)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง เชื่อว่าอาการทางประสาท หรืออาการทางจิตไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคล แต่เป็นพฤติกรรมที่บุคคลเลือก เป็นวิธีการพยายามควบคุมโลกของเขา แม้ว่าพฤติกรรมเหล่านี้ รวม

ทั้งอาการทางกายที่มีสาเหตุจากจิตใจ และการติดยาเสพติด การติดสุรา จะทำให้บุคคลได้รับความเจ็บปวด และไม่เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ แต่เขาก็เลือกที่จะทำสิ่งที่ไม่พึงประสงค์เหล่านั้น เป็นการเลือกโดยที่ไม่รู้ตัว ความเครียดเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลไม่สามารถควบคุมให้ตนเองพอใจพฤติกรรมที่เขาเลือก (Corey 1986: 245)

4. เอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ และความรู้สึกเชิงบวก

(Success Identity and Positive Addiction)

บุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ (Success Identity) จะ เป็นคนที่สามารถให้และได้รับความรัก มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง รับรู้ว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญต่อผู้อื่น และได้มีการตอบสนองความต้องการของตนในวิถีทางที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งช่วยให้เขาสร้างสรรค์ชีวิตที่น่าพึงพอใจได้

การมีความรู้สึกเชิงบวก (Positive Addiction) เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเข้มแข็งของชีวิต ภาวะจิตใจที่มีความรู้สึกทางบวกทำให้บุคคลสามารถเอาชนะความรู้สึกทางลบได้ และทำให้มีชีวิตในทางสร้างสรรค์สมบูรณ์ การได้มาซึ่งความรู้สึกทางบวกอาจจะทำได้โดยการวิ่ง และการทำสมาธิ นอกจากนี้ก็มีวิธีอื่นอีกซึ่งจะ ได้ผลต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 6 ข้อดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ไม่มีการแข่งขัน และสามารถทำได้ประมาณวันละ 1 ชั่วโมง
2. เป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้ง่าย ๆ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมาก
3. เป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้ตามลำพัง และทำร่วมกับผู้อื่นได้
4. เป็นกิจกรรมที่ผู้รับการปรึกษาเชื่อว่าเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อร่างกาย สมอง และจิตใจ
5. ผู้รับการปรึกษาสามารถที่จะประเมินความก้าวหน้าได้ด้วยตนเอง
6. ผู้รับการปรึกษาสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้โดยไม่คำนึงตนเอง

(Corey 1986: 246, Gilliland and other 1984: 277)

5. เน้นที่ความรับผิดชอบ (Emphasis on Responsibility)

ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือพฤติกรรมที่บุคคลตอบสนองความต้องการของตนในวิถีทางที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่น คนที่มีความรับผิดชอบจะรู้ว่าเขาต้องการอะไรจากชีวิต และมีการวางแผนเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของตน หรืออาจกล่าวได้ว่าคนที่มีความรับผิดชอบ หมายถึงคนที่เรียนรู้ในการควบคุมชีวิตตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และรู้ว่าถ้าพฤติกรรมในปัจจุบันไม่สามารถทำให้เขาได้รับสิ่งที่เขาต้องการ เขาก็สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น (Corey 1986: 246-247) กลาสเซอร์ (Glasser 1981: 246) เน้นให้หลีกเลี่ยงการตำหนิตายยืน หรือการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งจากนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้รับการปรึกษา เขาเชื่อว่าบุคคลสามารถเรียนรู้ในการมีชีวิต และมีความรับผิดชอบได้โดยไม่ต้องตำหนิตนเองอย่างรุนแรง คนต้องยอมรับว่าตลอดชีวิตนั้นพฤติกรรมเป็นสิ่งที่บุคคลเลือก ไม่ว่าจะดีหรือเลวเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดเวลานั้น ๆ ของชีวิต ถ้าหากบุคคลเริ่มต้นด้วยความล้มเหลว เขาจะเริ่มตำหนิตนเองแล้วก็จะเพิ่มความผิดพลาดมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจ็บป่วย หรือมีความผิดปกติทางจิต

6. ลดการเน้นอดีต

(Deemphasis on Exploration of The Past)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง เน้นที่นี้และเดี๋ยวนี้ มากกว่าที่จะสนใจความผิดพลาดในอดีตของผู้รับการปรึกษา แต่ก็ไม่ปฏิเสธว่าปัญหาอาจจะมีรากฐานมาจากอดีตทุกอย่าง สิ่งที่ทำในปัจจุบันต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิด แต่ในการแก้ไขนั้นสามารถแก้ไขได้เฉพาะเหตุการณ์ปัจจุบันหรือวางแผนสำหรับอนาคตที่ดีกว่าเท่านั้น ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง จึงมีการพูดถึงอดีตเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นักจิตวิทยาการปรึกษาจะรับฟังเหตุการณ์ในอดีตเพื่อช่วยในการวางแผนสำหรับปัจจุบัน และอนาคตที่ดีกว่า (Corey 1986: 247, Glasser 1980: 49)

ทัศนะเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงมีทัศนะเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ดังนี้

1. มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีเหตุผล และมีความรับผิดชอบในชีวิตของตนเอง สามารถที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มากกว่าขึ้นกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม หรือ สภาพการณ์ต่างๆ มีแรงจูงใจที่จะประสบความสำเร็จ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
2. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางจิตใจ 2 ประการคือ
 - 2.1 การได้รับความรัก และมีโอกาสให้ความรักแก่ผู้อื่น (The need to love and to be loved) ซึ่งมีได้ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น ความเป็นเพื่อน ความรักของแม่ ความรักครอบครัว ความรักฉันสามีภรรยา เป็นต้น
 - 2.2 การรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อตนเอง และผู้อื่น (The need to feel that we are worthwhile to ourselves and to others)
3. มนุษย์ต้องการมีเอกลักษณ์ของตน (Identity) ต้องการที่จะรู้สึกว่าตนมีลักษณะบางอย่างที่แตกต่างจากคนอื่น และไม่ว่าจะไปในที่แห่งใดในโลกนี้ก็ไม่สามารถพบบุคคลที่มีความคิด การกระทำ และการพูดเหมือนเขา
4. แรงจูงใจที่สำคัญในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์คือการพยายามตอบสนองความต้องการของตน อันเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายในของตนไม่ใช่จากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
5. เมื่อบุคคลได้รับความรัก และมีโอกาสให้ความรัก จะรู้สึกว่าตนมีค่าทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ซึ่งจะทำให้มีสุขภาพจิตดี และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องและมีศีลธรรม
6. ไม่ว่าจะได้รับความรักหรือไม่ เพื่อคงความรู้สึกว่ามีคุณค่าไว้ บุคคลต้องพยายามคงพฤติกรรมที่ทำให้ได้รับความพอใจไว้ด้วยการเรียนรู้ที่จะแก้ไขตนเองเมื่อทำผิด และให้รางวัลตนเองเมื่อทำได้ถูกต้อง ต้องมีการประเมินพฤติกรรมของตนเพื่อพัฒนาตนเองให้พ้นจากสภาพที่ตนไม่ต้องการ
7. เมื่อบุคคลเกิดความคับข้องใจในการตอบสนองความต้องการ เขาจะเริ่มหลีกเลี่ยงความเป็นจริงรอบ ๆ ตัว ซึ่งอาจจะด้วยการปฏิเสธกฎของสังคม หรือทำผิดกฎหมาย เขาจะสูญเสียความสามารถในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริง

8. คนที่มีสุขภาพจิตดี คือผู้ที่มีความรับผิดชอบในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของชีวิต มีเอกลักษณ์ของคน และมีจุดมุ่งหมายในชีวิต (Belkin 1984: 247; Corey 1986: 244-245; Glasser 1969: 13, 1975: 9, 12, 57, 1980: 48; วัชร ทรัพย์มี 2528: 239)

ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Theory of Personality)

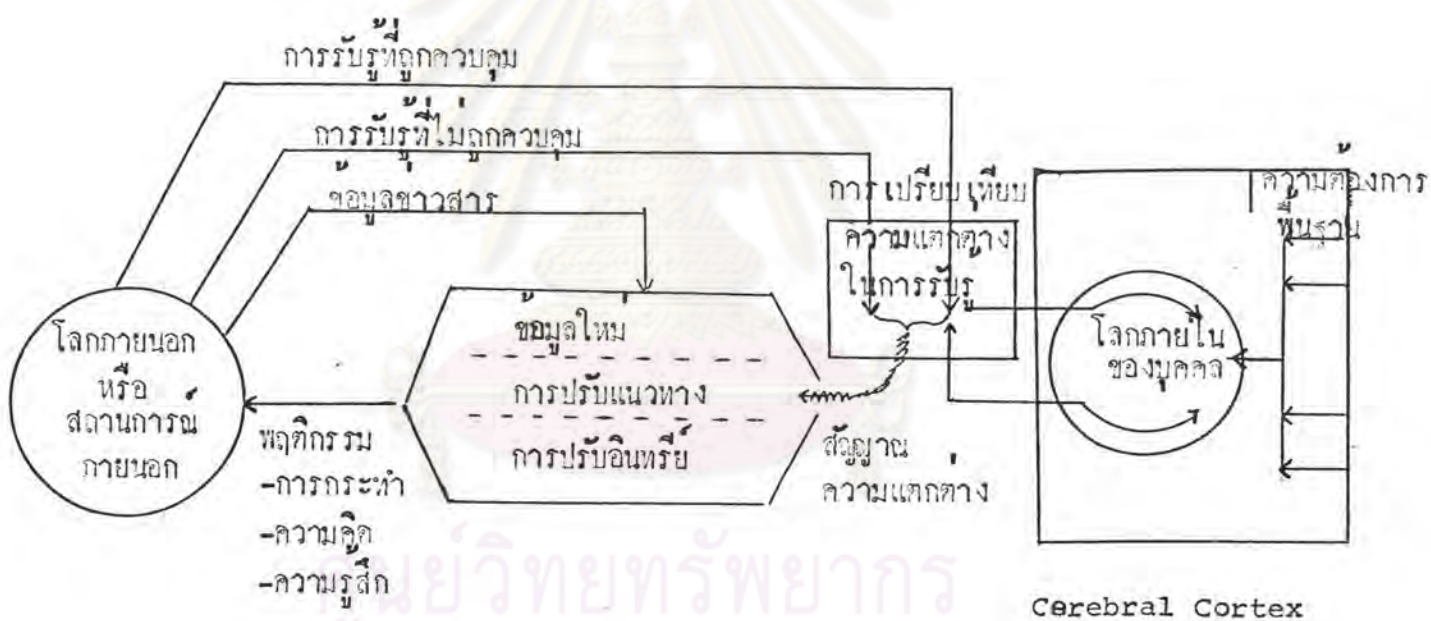
การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงมีพื้นฐานความคิดที่ว่า แต่ละคนต้องการมีเอกลักษณ์ของตน (Identity) เอกลักษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ความสำเร็จ (Success) และความล้มเหลว (Failure) คนจะเริ่มมีการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนตั้งแต่วัยเด็ก คนที่มีเอกลักษณ์ที่ประสบความสำเร็จได้ เรียนรู้โดยการเลียนแบบจากบุคคลสำคัญในชีวิตของเขา เขาจะมีประสบการณ์ในเรื่องของความรักและคุณค่า โดยเชื่อว่าจะมีอย่างน้อยหนึ่งคนในโลกนี้ที่รัก ห่วงใย และเอาใจใส่เขา ซึ่งทำให้เขารู้สึกว่าเป็นคนที่มีคุณค่า คนที่มีเอกลักษณ์ประสบความสำเร็จนี้มีแนวโน้มที่จะคบหาสมาคม หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้ที่ มีเอกลักษณ์ที่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกัน

ส่วนคนที่ไม่สามารถพัฒนาเอกลักษณ์ในทางประสบความสำเร็จได้ ก็จะมีเอกลักษณ์ในทางล้มเหลว เขาจะรู้สึกว่าตัวเองไม่เป็นที่ต้องการ มีความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเองน้อย อยู่ในฐานะที่สิ้นหวัง และมีคำถามว่าเขาคือใคร ถ้าเขาไม่สามารถหาคำตอบจากบ้านได้ เขาก็จะหาคำตอบจากที่อื่น ซึ่งเป็นที่ ๆ เขาได้รับการยอมรับ และรู้สึกว่าตนเองมีค่า โดยไม่นำพาต่อกฎหมาย อันอาจนำไปสู่การถูกจับกุมในที่สุด ซึ่งบางครั้งวิธีนี้เป็นวิถีทางที่เขาได้พบคนบางคนที่เอาใจใส่เขา เช่น พนักงานคุมประพฤติ คนที่มีเอกลักษณ์ล้มเหลวจะมีบุคลิกภาพแบบหลักหนี ถดถอย หรือเฉยเมยไม่นำพาต่อสิ่งใด ๆ ไม่มีเหตุผล อ่อนแอ คำนึงตนเองไม่รับผิดชอบ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีแนวโน้มพฤติกรรมในทางทำลายหรือทำร้ายทั้งตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ (Glasser 1969: 15-16; Gilliland and other 1984: 217, 218; Osipow and others 1980: 441)

โครงสร้างพฤติกรรมของบุคคล

กลาสเซอร์ (Glasser 1981: 53) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นความพยายามของบุคคล เพื่อควบคุมการรับรู้โลกภายนอกให้เข้ากันได้กับโลกภายในที่เป็นส่วนตัวของแต่ละบุคคล พฤติกรรมประกอบด้วยระบบ 2 ระบบด้วยกันคือ ระบบการรับรู้ (Perceptual System) หรือข้อมูลที่ได้รับ (Input) และระบบพฤติกรรม (Behavior System) หรือผลที่แสดงออกมา (Output) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ระบบการรับรู้-ข้อมูลที่ได้รับ*

ระบบพฤติกรรม-ผลที่แสดงออกมา

*Glasser, W. Stations of the Mind: New Directions for Reality Therapy (New York : harper & Row, Publishers., 1981), P.53.

ระบบการรับรู้ (Perceptual System) หรือข้อมูลที่ได้รับมา (Input) กลาสเซอร์ (Glasser 1981 อ้างถึงใน สุกตัญญู มุขยวงศา 2533: 12-15) กล่าวว่าเป็นการทำงานของสมองส่วนที่เรียกว่า Cerebral Cortex ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมความต้องการของบุคคลอันได้แก่ ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และความต้องการทั่ว ๆ ไป ซึ่งบุคคลแต่ละคนได้เรียนรู้ และรวบรวมว่าสิ่งใดสามารถตอบสนองความต้องการสำหรับตนเองได้ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้นี้พัฒนาขึ้นเป็นโลกภายใน (Internal World) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต

การรับรู้สิ่งทีมาจากภายนอก (External World) ของบุคคลมีอยู่ 3 ประการคือ

1. การรับรู้ที่ถูกควบคุม (Controlled Perception) เป็นการรับรู้จากภายนอกที่ตรงกับการรับรู้ที่บุคคลกำหนดขึ้น โดยสมองส่วนที่เรียกว่า Cerebral Cortex จะทำหน้าที่เปรียบเทียบการรับรู้ที่มาจากภายนอกกับการรับรู้ภายในที่บุคคลมีข้อมูลอยู่ หรือที่บุคคลกำหนดขึ้นจากความต้องการของตน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วตรงกับการรับรู้ที่บุคคลกำหนดขึ้น หรือสามารถตอบสนองความต้องการได้ ก็จะถูกส่งกลับไปเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในระบบความจำของ Cerebral Cortex อีก

2. การรับรู้ที่ไม่ถูกควบคุม (Uncontrolled Perception) เป็นการรับรู้จากภายนอกซึ่งไม่ตรงกับการรับรู้จากภายในที่บุคคลกำหนดขึ้น ความแตกต่างของการรับรู้ที่เกิดขึ้นจะเป็นสัญญาณกระตุ้นระบบพฤติกรรมของบุคคลให้ทำงาน เพื่อลดความแตกต่างนั้น

3. ข้อมูลข่าวสาร (Information Source) เป็นข้อมูลข่าวสารที่มาจากภายนอก และถูกส่งไปยังระบบพฤติกรรมโดยตรง

ระบบพฤติกรรม (Behavioral System) หรือผลที่แสดงออกมา (Output) เป็นระบบที่บุคคลแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง หรือเพื่อลดความแตกต่างของการรับรู้ตนเอง

ระบบพฤติกรรมประกอบด้วยระบบย่อยอีก 3 ระบบ คือ

1. การปรับอินทรีย์ (Reorganization) เป็นระบบการปรับตัวของบุคคลที่ถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณของความแตกต่างระหว่างการรับรู้ที่กำหนดขึ้นจากภายใน และการรับรู้จากภายนอกให้แสดงพฤติกรรมออกมาอย่าง เคาสุ่ม (Random) เพื่อหาพฤติกรรมที่สามารถลดความแตกต่างที่เกิดขึ้นได้ การทำงานของระบบปรับอินทรีย์จะดำเนินไปไม่มีการหยุดจนกว่าจะพบพฤติกรรมที่สามารถลดความแตกต่างนั้นได้

2. การปรับแนวทาง (Redirection) เป็นระบบการปรับตัวของบุคคลที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากการเรียนรู้ในขณะที่ยุคคลเจริญเติบโตขึ้น โดยเลือกใช้เฉพาะพฤติกรรมที่เหมาะสม และสามารถลดความแตกต่างของการรับรู้ได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการสะสมพฤติกรรมการเรียนรู้ และวิธีการต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการลดความแตกต่างของการรับรู้ของตน และสามารถนำออกมาใช้ในสถานการณ์ที่เหมาะสมได้

3. ข้อมูลใหม่ (New Information) เป็นระบบที่บุคคลใช้เมื่อเผชิญกับความแตกต่างของการรับรู้เพียงเล็กน้อย ข้อมูลใหม่นี้ถูกรับรู้จากภายนอกส่งตรงไปยังระบบพฤติกรรมโดยไม่ผ่านการเปรียบเทียบเพื่อให้บุคคลได้ปฏิบัติตามข้อมูลใหม่ที่ได้รับมานั้น ข้อมูลใหม่อาจมีทั้งข้อมูลง่าย ๆ และข้อมูลที่ยุ่งยากซับซ้อนเกินกว่าที่บุคคลจะปฏิบัติตามได้ ซึ่งเขาจะใช้การปรับแนวทางเพื่อหาพฤติกรรมอื่นที่เหมาะสมมาทดแทน

ดังนั้น การที่จะช่วยเหลือให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จึงจำเป็นต้องเข้าใจโลกภายในที่เขาสร้างขึ้นจากความต้องการ และการเรียนรู้ที่ผ่านมา ให้เขายุติการควบคุมการรับรู้ของตนเอง เผชิญหน้ากับความจริง และให้เขาประเมินพฤติกรรมที่เขาอยู่ว่าสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้หรือไม่ และช่วยเขาหาพฤติกรรมใหม่ขึ้นมาทดแทน

เป้าหมายของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงมีเป้าหมายในการช่วยบุคคลให้มีเหตุผลมีความเข้มแข็งที่จะทำสิ่งที่มีค่าให้กับชีวิตของตน โดยสามารถยืนอยู่ได้ด้วยกำลังใจของตน ไม่ต้องคอยการสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมภายนอก สามารถตอบสนองความต้องการของตนในวิถีทางที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น รู้จักความต้องการ และสามารถประเมินพฤติกรรมอันเป็นอุปสรรคของความก้าวหน้าในชีวิตตนได้ ตลอดจนรู้จักกำหนดเป้าหมาย วางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเอง และมีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ (Corey 1986: 247-248; Glasser 1981: 48)

เทคนิค และวิธีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง

วิธีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคล และการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ซึ่งกลาสเซอร์ (Glasser 1969: 18, 1975: 77-78) ได้อธิบายไว้ในสภาพการณ์ที่ผู้รับการปรึกษามีปัญหาคล้ายๆ กัน การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะสามารถช่วยผู้รับการปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด สมาชิกแต่ละคนจะมีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน การที่สมาชิกมีปัญหาคล้ายๆ กันทำให้สามารถให้ความคิดเห็น และให้ข้อมูลย้อนกลับกันได้เร็ว และไม่ลังเลที่จะแนะนำวิธีการใหม่ในการจัดการกับปัญหา กระแสกลุ่มจะเป็นตัวเพิ่มกำลังในการช่วยสมาชิกประเมินพฤติกรรมของตน วางแผน และดำเนินการตามแผน การให้กำลังใจโดยเพื่อนสมาชิกกลุ่มจะช่วยทำให้แต่ละคนยืนยันที่จะดำเนินการตามแผนจนสำเร็จ (Corey 1986: 254) นอกจากนี้ขณะที่อยู่ในกลุ่ม สมาชิกจะได้เรียนรู้ว่าการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นมากขึ้น เขาจะรู้สึกว่ากลุ่มเป็นที่ซึ่งมีคนคอยห่วงใยเอาใจใส่ และพร้อมที่จะช่วยทำให้เขาได้รับความสำเร็จ กลุ่มเป็นที่ซึ่งทำให้เขามีพลัง และรู้สึกอบอุ่นใจ เขาจะได้รับความพึงพอใจในการตอบสนองความต้องการ 2 ประการที่ทำให้คนประสบความสำเร็จ คือ ความต้องการความรัก และการมีคุณค่าการที่บุคคลสามารถมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

และสามารถกระทำตามแผนได้สำเร็จ ทำให้รู้สึกว่าจะได้รับความรัก และมีคุณค่า (Glasser 1972: 252)

วิธีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงมีหลักสำคัญ 8 ประการ ที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวเนื่องกันตลอดกระบวนการ การนำวิธีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงทั้ง 8 ประการไปใช้ในกระบวนการกลุ่มมีดังนี้ (Corey 1986: 250-253; Glasser 1980: 48-60; 1981: 263-279)

1. การสร้างสัมพันธ์ภาพ (Create a relationship) สัมพันธภาพที่ดีเป็นรากฐานของการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ผู้นำกลุ่มต้องพยายามสร้างบรรยากาศของความเป็นมิตร ต้องมีท่าทีที่อบอุ่น ให้ความเข้าใจ และสามารถสื่อสารให้สมาชิกกลุ่มได้รับรู้ว่าเขาอยู่ท่ามกลางบุคคลที่มีความเอาใจใส่เขาอย่างแท้จริง และพยายามทุกวิถีทางที่จะช่วยเหลือเขาเท่าที่เป็นไปได้ ความห่วงใย เอาใจใส่อย่างจริงจัง จะสร้างสายใยแห่งความรู้สึกไว้วางใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญทำให้พยายามค้นหาโลกภายในของตนโดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบีบบังคับ และยอมทำสัญญาเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนให้ดีขึ้น สัมพันธภาพนี้จะได้รับการดักทอให้มีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น บนผืนผ้าแห่งการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ต้นจนจบ อันเป็นผลให้กระบวนการช่วยเหลือมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

2. เน้นที่พฤติกรรมปัจจุบัน (Emphasize present behavior) พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ การกระทำ ความคิด ความรู้สึก การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริงเชื่อว่า คนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นการกระทำได้ง่ายกว่าการเปลี่ยนความคิด หรือความรู้สึก และเชื่อว่าสิ่งที่ผ่านไปแล้วนั้นเป็นสิ่งตายตัว เราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่สิ่งที่จะทำได้คือ เปลี่ยนแปลงปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้นผู้นำกลุ่มจะให้สมาชิกกลุ่มได้พิจารณาพฤติกรรมที่เป็นสาเหตุของความรู้สึกที่ไม่ดี โดยเน้นที่พฤติกรรมปัจจุบัน เช่น "ปัจจุบันนี้ คุณกำลังทำอะไร" หรือ "อะไรที่หยุดคุณจากการพยายามทำในสิ่งที่คุณต้องการทำ" (Corey 1986: 251)

3. การประเมินพฤติกรรม

(Invite clients to evaluate their behavior)

เมื่อผู้นำกลุ่มได้สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มได้สำรวจพฤติกรรมของตนแล้ว ในขั้นนี้ผู้นำกลุ่มจะชักชวนให้สมาชิกกลุ่มพิจารณา และประเมินว่าสิ่งที่เขาทำนั้นเป็นประโยชน์หรือไม่ โดยมักจะใช้คำถามว่าสิ่งที่สมาชิกแต่ละคนทำอยู่นั้นจะช่วยเขาที่ได้รับสิ่งที่พวกเขาปรารถนาหรือไม่ ผู้นำกลุ่มจะต้องให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง ถ้าสมาชิกกลุ่มตระหนักว่าสิ่งที่เขาทำไม่ใช่วิถีทางที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จ เขาจะเริ่มตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง สิ่งสำคัญในขั้นตอนนี้คือ ผู้นำกลุ่มจะต้องไม่เป็นผู้ตัดสินใจพฤติกรรม หรือแสดงทัศนคติในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และในการประเมินจะเน้นเฉพาะพฤติกรรมเท่านั้นไม่วิจารณ์ตัวบุคคล

4. การวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Positive plan of Action)

หลังจากที่สมาชิกประเมินพฤติกรรม และสามารถสรุปได้ว่า การกระทำที่ผ่านมามีสิ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับเขา เขาจะเริ่มเห็นว่าเขาต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ผู้นำกลุ่มจะส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบ และยอมรับว่าไม่มีใครในโลกนี้ทำเพื่อเขาหรือมีชีวิตอยู่เพื่อเขา ผู้นำกลุ่ม และเพื่อนสมาชิกช่วยได้เพียงชั่วขณะในการเริ่มต้นเท่านั้น ถึงที่สุดแล้วทุกคนต้องรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเองในการดำรงชีวิตอยู่บนโลกที่กว้างขวางกว่าโลกแคบ ๆ ของกลุ่ม ผู้นำกลุ่มจะช่วยสมาชิกพิจารณาทางเลือกอื่น ๆ เพื่อหาพฤติกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ และช่วยสมาชิกวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดเป้าหมายระยะสั้นที่สามารถปฏิบัติได้ และมีโอกาสสำเร็จ แผนที่กำหนดนี้อาจจะไม่ใช่วิธีที่สมบูรณ์ แต่เป็นทางเลือกอื่นเพื่อแก้ปัญหาและทำให้เขาได้มีประสบการณ์ที่ได้รับความสำเร็จ ถ้าหากว่าไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้ต้องมีการประเมินแผนใหม่ หรืออาจมีการวางแผนใหม่ได้

แอปเพล็กท (Applegated 1980 cited by Corey 1986: 252) ชี้ว่าแผนที่ดีควรมีลักษณะต่อไปนี้

1. ง่าย และชัดเจน
2. สั้น และสามารถแตกออกเป็นหน่วยเล็ก ๆ ได้
3. เป็นสิ่งที่ผู้รับการปรึกษาสามารถปฏิบัติได้

4. ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้รับการปรึกษาว่าต้องสามารถทำได้ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับความสามารถของคนอื่น

5. มีความเฉพาะเจาะจง สามารถตอบคำถามว่า อะไร เมื่อไร ที่ไหน และบ่อยแค่ไหน

6. สามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน

7. สามารถทำได้ในทันทีทันใด

5. ความมุ่งมั่น (Commitment)

หลังจากที่สมาชิกได้วางแผนสำหรับปฏิบัติแล้ว ผู้นำกลุ่มจะให้สมาชิกแต่ละคนประกาศให้กลุ่มทราบถึงแผนการของตน เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการทำตามแผนของแต่ละคนในการดำเนินชีวิตประจำวัน การแสดงความมุ่งมั่นเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะจะช่วยทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกว่าเขาไม่โดดเดี่ยวอีกต่อไป เขาต้องรับผิดชอบตนเอง และคนอื่น ซึ่งรัก และห่วงใยเขาด้วย ทำให้เขารู้สึกว่าตนมีคุณค่า

6. ไม่ยอมรับข้อแก้ตัว (Refuse to accept excuses)

กลาสเซอร์ (Glasser 1981: 276) กล่าวว่า การยอมรับข้อแก้ตัวมีความหมายแสดงว่า ยอมรับว่าผู้รับการปรึกษาเป็นคนที่บกพร่อง และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากผู้รับการปรึกษาไม่สามารถทำตามสัญญาของตนได้ ผู้นำกลุ่มจะชักชวนสมาชิกกลุ่มเพื่อให้กำลังใจแก่กันและกัน และอาจจะให้ประเมินว่าแผนการที่วางไว้เดิมนั้น สอดคล้องกับการปฏิบัติหรือไม่ อาจจะมีการปรับเปลี่ยนแผนใหม่ได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาสามารถทำตามแผนได้ และประสบความสำเร็จ

7. ไม่ใช้การลงโทษ (Refuse to use punishment)

กลาสเซอร์ (Glasser) เชื่อว่าการลงโทษเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมนั้น ไม่ใช่วิธีที่มีประสิทธิภาพ และยังเป็น การส่งเสริมเอกลักษณ์ด้านความล้มเหลวของผู้รับการปรึกษา ทั้งยังเป็น การทำลายสัมพันธภาพในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอีกด้วย ดังนั้น แทนที่จะใช้การลงโทษ ผู้นำกลุ่มจะชี้ให้ผู้รับการปรึกษาเห็น และยอมรับผลที่ตามมาจากพฤติกรรมของเขาเอง และให้โอกาสเขาตัดสินใจว่า จะยังคงต้องการทำตามสัญญาอยู่อีกหรือไม่

8. ไม่ยอมล้มเลิกความตั้งใจ (Refuse to give up)

ผู้นำกลุ่มจะต้องเชื่อมั่นในตัวสมาชิกกลุ่มว่าเขาสามารถเปลี่ยนแปลง และพัฒนาได้ ไม่ว่าพวกเขาจะพูด หรือกระทำอย่างไร ผู้นำกลุ่มจะยังคงแสดงถึงความศรัทธาที่มีต่อความสามารถในการเปลี่ยนแปลงตนเอง ของผู้รับการปรึกษา ซึ่งจะมีผลให้ผู้รับการปรึกษาเกิดกำลังใจ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความเชื่อมั่น มีความรับผิดชอบที่จะดำเนินการตามแผนต่อไป

บุคลิกภาพ และบทบาทหน้าที่ของนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพิจารณาความเป็นจริง

นักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพิจารณาความเป็นจริง ควรมีบุคลิกภาพ และบทบาทหน้าที่ดังนี้ (Corey 1986: 248; Glasser 1975: 26-28)

1. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เข้มแข็ง มีความเอาใจใส่ มีเมตตา กรุณา ละเอียดอ่อนในการรับรู้ สามารถตอบสนองความต้องการของคนในความเป็นจริง และยินดีที่จะแบ่งปันประสบการณ์ และค่านิยมของตนกับผู้รับการปรึกษา เพื่อให้ผู้รับการปรึกษา เห็นว่าการกระทำที่รับผิดชอบเป็นสิ่งที่กระทำได้ แต่บางครั้งอาจต้องผ่านความยากลำบาก
2. มีอารมณ์มั่นคง สามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับการปรึกษา ซึ่งมีอดีตที่ล้มเหลวในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น เพราะผู้รับการปรึกษาบางคนอาจจะมีพฤติกรรมที่ทำให้ไม่สบายใจได้
3. แนะนำ และสนับสนุนให้ผู้รับการปรึกษาประเมินพฤติกรรมของตนเอง
4. สอนผู้รับการปรึกษาในการวางแผน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และนำไปปฏิบัติ
5. สอนให้ผู้รับการปรึกษานำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

ความหมาย และขอบเขต

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม คือการที่บุคคลรวมตัวกันเป็นกลุ่มชั่วคราวเพื่อพัฒนาการปรับตัวโดยมีผู้นำกลุ่มเป็นผู้เอื้อเพื่อให้เกิเกิดการเรียนรู้ สร้างเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างสมาชิก สมาชิกได้เรียนรู้ในการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปขยายผลในชีวิตประจำวันภายนอกกลุ่มอีกด้วย การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจึง เป็นมากกว่าการรวมกันเพื่อแก้ปัญหาธรรมดาๆ หรือ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานของกลุ่มบุคคลเท่านั้น นอกจากนี้ การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มยังมีประโยชน์ในการช่วยเหลือบุคคลให้พัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ และมีแนวปฏิบัติคนที่มีความหมายสร้างสรรค์ และเป็นที่ยอมรับของสังคม ในปัจจุบัน ได้มีการประยุกต์การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มไปใช้อย่างกว้างขวางในหลายวงการ เช่น โรงเรียน ศูนย์สุขภาพจิต ทักษสถาน ศูนย์บำบัดยาเสพติด หน่วยจัดทำงาน และสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เป็นต้น

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม เป็นที่ต้องการของบุคคลหลายกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีปัญหาารบกวนจิตใจ อันเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต เพราะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มช่วยสร้างเสริมให้บุคคลกล้าที่จะรับผิดชอบอย่างตรงไปตรงมาต่อปัญหาของเขา และสำหรับคนที่ไม่มีปัญหาที่เฉพาะเจาะจง กระบวนการกลุ่มก็จะช่วยให้เขาได้พัฒนาตนเอง รู้จักปรับตัว และมีความพึงพอใจในวิถีชีวิตของตน (Trotzer 1977: 3; Ohlsen 1970: 58)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม เป็นกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกอื่นๆ ในกลุ่ม เป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่เกิดจากกระแสการเคลื่อนไหวภายในกลุ่มมากกว่าจากอิทธิพลภายนอก (Trotzer 1977: 132) โดยผ่านกระบวนการกลุ่มสมาชิกแต่ละคนจะมีโอกาสได้สำรวจตนเอง และได้พิสูจน์ความจริงในขณะที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนจากเพื่อนสมาชิกกลุ่ม ซึ่งหมายถึงทำให้สมาชิกได้รับรู้ตนเองตรงตามความจริงมากยิ่งขึ้น (Osipow and others 1980: 141) ภายในกลุ่ม สมาชิกจะมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกันภายใต้บรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ว่าง่างใจ ยอมรับ และให้ความจริงใจแก่กันและกัน สมาชิกจะรู้สึกปลอดภัยในการแสดงออกซึ่งความ

รู้สึกนึกคิดของตน กล้าที่จะเปิดเผย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน (Trotzer 1977: 3, 64) กล้าที่จะพูดถึงสิ่งซึ่งเป็นสาเหตุที่แท้จริงของความกังวลใจ และไม่สบายใจของตน (Ohlsen 1970: 30) พร้อมทั้งจะเปิดเผยว่า ตนเองมีพฤติกรรมอะไรบ้าง ประเมินพฤติกรรมของตน และวางแผนแก้ไขพร้อมทั้งแสดงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามแผนนั้น แม้ว่าแต่ละคนจะรู้ว่าสมาชิกในกลุ่มมีความห่วงใยเอาใจใส่เขา แต่ก็จะไม่มีการขอโทษสำหรับการไม่ทำตามสัญญา และจะไม่มีการลงโทษ หรือตำหนิติเตียน เพราะการลงโทษ หรือการทำให้อายไม่ได้ช่วยกระตุ้นให้คนอยากลงมือกระทำ แต่ทำให้เขารู้สึกกลัวการลงมือกระทำมากกว่า ดังนั้น การช่วยให้เขาปราศจากความกลัว และให้กำลังใจจะช่วยให้ทุกอย่างดำเนินไปตามวิถีที่ควรจะเป็น สมาชิกในกลุ่มจึงเน้นที่จะให้กำลังใจ และส่งเสริมให้เขาปฏิบัติตามสัญญาต่อไป การที่บุคคลสามารถมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และสามารถทำตามแผนจนกระทั่งสำเร็จ ทำให้เขาได้พัฒนาเอกลักษณ์ที่ประสบความสำเร็จ และได้รับความพึงพอใจในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางจิตใจที่สำคัญ 2 ประการคือการได้มีโอกาสให้ความรักแก่ผู้อื่นและได้รับความรักจากผู้อื่น และการมีความรู้สึกว่าคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น (Glasser 1969: 18; 1972: 252) ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยและมีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งจะนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมภายนอกต่อไป (Ohlsen 1970: 30)

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

คือการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่ใช้หลักการและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงเป็นหลักในการดำเนินการกลุ่ม ซึ่งคอรี (Corey 1985: 180-181) ได้สรุปสิ่งที่จะต้องดำเนินการ เป้าหมาย บทบาทของผู้นำกลุ่ม และบทบาทของสมาชิกกลุ่มตลอดจนเทคนิคที่ใช้ในการดำเนินการชั้นต่าง ๆ ของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงไว้ดังนี้

ขั้นเริ่มต้น (Initial Stage)	ขั้นดำเนินการ (Working Stage)	ขั้นสุดท้าย (Final Stage)
1. <u>งานที่ต้องกระทำและเป้าหมาย</u> (Key developmental tasks and goals)		
งานแรกที่ต้องกระทำคือการ สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่าง สมาชิกกับสมาชิก และ สมาชิกกับผู้นำกลุ่ม โดย ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความ ไว้วางใจกันอย่างแท้จริง ให้มีความรู้สึกผูกพันกัน ในกลุ่ม เป้าหมายหลัก ของขั้นนี้คือให้สมาชิกได้ พิจารณาถึงพฤติกรรมใน ชีวิตประจำวันของสมาชิก ที่ทำให้ตอบสนองความ ต้องการของตน	เน้นพฤติกรรมปัจจุบัน มากกว่าความรู้สึก อดีตเป็นเพียงสิ่งสำคัญ สำหรับบอกผลกระทบ ที่มีต่อปัจจุบันเท่านั้น เป้าหมายใหญ่ในขั้นนี้คือ การพัฒนาบรรยากาศ การเรียนรู้ของสมาชิก เพื่อให้เข้าใจว่าการ กระทำที่ขาดความรับผิดชอบ และการเลือกที่ไม่เหมาะสมของ เขา ทำให้เกิดปัญหาใน ปัจจุบันอย่างไร ด้วย วิธีนี้สมาชิกกลุ่มสามารถ สร้างเอกลักษณ์แห่ง การประสบความสำเร็จ สำเร็จ (Success Identity)	ต้องมีการวางแผนที่ เฉพาะเจาะจง เพื่อ ให้มีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและต้องมี การสร้างบรรยากาศ แห่งการรักษาโดยไม่ มีการตำหนิติเตียน หรือการวิพากษ์วิจารณ์ กันเพื่อเป็นการส่งเสริม ให้สมาชิกกลุ่มได้ดำเนินการ ตามแผนของพวกเขาต่อไป

ขั้นเริ่มต้น (Initial Stage)	ขั้นดำเนินการ (Working Stage)	ขั้นสุดท้าย (Final Stage)
---------------------------------	----------------------------------	------------------------------

2. บทบาทของผู้นำกลุ่มและงานที่ต้องกระทำ (Role of group leader and tasks)

ผู้นำกลุ่มต้องสนับสนุนให้มีการสร้างสัมพันธภาพในหมู่สมาชิก ผู้นำกลุ่มต้องส่งเสริมให้เกิดการติดต่อสื่อสารในกลุ่ม ด้วยการกระทำตัวให้มีชีวิตชีวา และสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกทุกคน ด้วยการถามหรือ ขอให้สมาชิกคนอื่น ๆ ออกความคิดเห็น และอื่น ๆ เพื่อให้มีการปฏิสัมพันธ์ในระหว่างสมาชิก ผู้นำกลุ่มต้องเป็นตัวแบบในการให้สมาชิกกลุ่มเน้นที่พฤติกรรมปัจจุบันผู้นำกลุ่มจะมุ่งความสนใจที่พฤติกรรมประจำวัน และให้สมาชิกเริ่มค้นหาว่าเขาได้รับประโยชน์อะไรจากพฤติกรรมประจำวันของพวกเขา	ผู้นำกลุ่มต้องส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มประเมินพฤติกรรมของพวกเขา และขอให้สมาชิกพิจารณาว่าพฤติกรรมประจำวันเหล่านั้นช่วยให้เขาได้ตอบสนองความต้องการของเขาหรือไม่ ผู้นำกลุ่มต้องปฏิเสธการใช้เหตุผลเพื่อป้องกันตัวเองของสมาชิกอย่างเด็ดขาดและชมเชยเมื่อสมาชิกมีพฤติกรรมที่รับผิดชอบตลอดจนหลีกเลี่ยงการตราหน้าว่าสมาชิกเป็นคนอย่างไรหรือประเภทใด	ผู้นำกลุ่มต้องช่วยสมาชิกในการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยตั้งอยู่บนความเป็นจริง และสร้างบรรยากาศของการไม่ตำหนิกัน ซึ่งช่วยให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นว่าเขาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ผู้นำกลุ่มต้องไม่ยอมแพ้ไม่ยอมล้มเลิกความตั้งใจแม้ว่าสมาชิกจะล้มเหลวในการดำเนินการตามแผนก็ตาม ผู้นำกลุ่มต้องช่วยสมาชิกผู้นี้วางแผนระยะสั้นเพื่อที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้
--	---	---

ขั้นเริ่มต้น (Initial Stage)	ขั้นดำเนินการ (Working Stage)	ขั้นสุดท้าย (Final Stage)
---------------------------------	----------------------------------	------------------------------

3. บทบาทของสมาชิกกลุ่ม (Role of group members)

สมาชิกกลุ่มจะมุ่งความสนใจที่พฤติกรรมประจำวันและปัญหาที่เกิดขึ้น ความสนใจนี้อาจจะเกี่ยวกับเรื่องที่ว่าสมาชิกจะทำอย่างไร เพื่อให้ตนเองได้รับความรักและรู้สึกว่าคุณค่า สมาชิกกลุ่มถูกคาดหวังว่าจะสามารถเผชิญปัญหาและวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาของตนได้ ในขั้นนี้เริ่มมีการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในกลุ่ม	สมาชิกกลุ่มจะประเมินและให้คุณค่ากับพฤติกรรมของตนเองสมาชิกกลุ่มต้องเข้าใจว่าเขากำลังทำอะไร และเขาจะได้รับอะไรจากพฤติกรรมเหล่านั้น สมาชิกต้องตัดสินใจเพื่อตัวเขาเองถ้าเขาต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน	สมาชิกกลุ่มต้องวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยตั้งอยู่บนความเป็นจริงที่สามารถปฏิบัติได้ และต้องดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ถ้าสมาชิกยังไม่สามารถปฏิบัติได้ เขาจะต้องแจ้งให้ทราบว่าจะดำเนินการได้เมื่อใด ซึ่งเขาจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เขากระทำ
--	---	---

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นเริ่มต้น (Initial Stage)	ขั้นดำเนินการ (Working Stage)	ขั้นสุดท้าย (Final Stage)
---------------------------------	----------------------------------	------------------------------

4. เทคนิค (Techniques)

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ การสร้างสัมพันธภาพ ผู้นำกลุ่มจะส่งเสริมให้ สมาชิกพูดถึงสิ่งที่เขา สนใจ และพยายาม ค้นหาว่าสมาชิกต้องการ อะไรจากกลุ่ม	<ol style="list-style-type: none"> 1. เทคนิคการเผชิญหน้า (confrontation) 2. การประเมินและการ ให้คุณค่าแก่พฤติกรรม 3. การตัดสินใจ 4. หลีกเลี่ยงการลงโทษ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การให้คำมั่นสัญญา 2. เทคนิคทางด้าน พฤติกรรมนิยม เช่น การแสดงบทบาท สมมติ (role playing) การลองทำ (behavior rehearsal) การมอบหมายงาน (homework assignments) 3. การส่งเสริมและ สนับสนุน (encouragement and support)
--	--	---

แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าตนเอง

การเห็นคุณค่าตนเอง (Self-Esteem) เป็นการประเมินคุณค่าแห่งตนของบุคคล โดยแสดงออกในรูปของทัศนคติที่มีต่อการยอมรับว่าตนมีความสำคัญ มีความสามารถ มีความสำเร็จ และมีคุณค่า ซึ่งอาจจะสื่อออกมาเป็นคำพูด หรือพฤติกรรมอื่น ๆ (Coopersmith 1981: 5, 1984: 5)

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าตนเอง

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าตนเองมี 2 ประเภท คือ องค์ประกอบภายในตน และองค์ประกอบภายนอกตน

1. องค์ประกอบภายในตน หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ประกอบด้วย

1.1 ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attributes) เช่น รูปร่าง ความแข็งแรง ความคล่องแคล่ว รวดเร็วของร่างกาย ผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดีจะมีการเห็นคุณค่าตนเองดีกว่าผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่ดี แต่อย่างไรก็ตามค่านิยมเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของแต่ละสังคมแตกต่างกัน ลักษณะทางกายภาพแบบใดจะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าตนเองเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้น ๆ (Coopersmith 1981: 120-123)

1.2 สมรรถภาพ ความสามารถ และการปฏิบัติ (General Capacity, Ability and Performance) ลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้จะสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันแต่ละลักษณะจะสัมพันธ์กับแรงจูงใจ และศักยภาพในการบรรลุถึงผลสำเร็จของบุคคล จึงมีผลสัมพันธ์ในทางบวกกับการเห็นคุณค่าตนเองของบุคคล (Coopersmith 1981: 123-129)

1.3 ภาวะทางอารมณ์ (Affective Stages) ภาวะทางอารมณ์ของบุคคลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการประเมินตนเองของบุคคล คูเปอร์สมิท (Coopersmith 1981: 130-134) ศึกษาพบว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าตนเองต่ำ จะมีอารมณ์ที่ไม่เป็นสุขมากกว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าตนเองปานกลาง หรือสูง และพบว่าคนที่มีทัศนคติต่อตนเองในทางบวกจะมีความเบิกบาน และมีการแสดงของอารมณ์ที่เป็นสุข และปราศจากความวิตกกังวลมากกว่า

1.4 ปัญหา และความเจ็บปวด (Problems and Pathology)

คูเปอร์สมิท (Coopersmith 1981: 138) ศึกษาพบว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าตนเองต่ำจะมีพฤติกรรมในทางทำลาย มีความวิตกกังวล และมีอาการของโรคทางกายที่เกิดจากจิตมากกว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าตนเองปานกลาง และสูง และมีหลายทฤษฎีเชื่อว่าผู้ที่มีปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น พวกที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือต่อต้านสังคมเป็นผลมาจากมีการเห็นคุณค่าตนเองต่ำ

1.5 ค่านิยมส่วนบุคคล (Self-Values) บุคคลจะประเมินตนเองกับสิ่งที่ตนให้คุณค่าให้ความสำคัญ ถ้าได้มีการกระทำที่สอดคล้องกับค่านิยมของ

ตนแล้ว บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่มีการเห็นคุณค่าตนเองมากขึ้น (Coopersmith 1981: 142)

1.6 ระดับความมุ่งหวัง (Aspiration) การตัดสินใจคุณค่าของตนอยู่บนพื้นฐานของการเปรียบเทียบผลงาน และความสามารถกับระดับเกณฑ์ความสำเร็จที่ตนตั้งไว้ ถ้าบุคคลมีผลงาน และความสามารถตรงตามเกณฑ์ หรือดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนด บุคคลจะเกิดการเห็นคุณค่าตนเอง (Coopersmith 1981: 142)

2. องค์ประกอบภายนอกคน หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย จากการศึกษาของคูเปอร์สมิท (Coopersmith 1981 อ้างถึงงาน นาคยา วงศ์เหล็กภัย 2532: 4-6) พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกดังกล่าวประกอบด้วย

2.1 ความสัมพันธ์กับบิดามารดา

ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อเด็กในการพัฒนาการเห็นคุณค่าตนเอง คือสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา กับเด็กภายใต้สภาพดังนี้คือ (Coopersmith 1981: 236)

2.1.1 การที่บิดามารดายอมรับเด็กทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และคุณค่าอย่าง que เด็กเป็นอยู่

2.1.2 การที่บิดามารดา กำหนดขอบเขตการกระทำไว้อย่างชัดเจน และดูแลให้เด็กทำตาม ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย

2.1.3 การที่บิดามารดาให้ความนับถือ ให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่เด็กในขอบเขตการกระทำที่กำหนดให้ และเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ

2.2 โรงเรียน

โรงเรียนสามารถจัดสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการเห็นคุณค่าตนเองของเด็กได้ต่อจากที่บ้าน การที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่ขัดต่อระเบียบที่วางไว้ การให้ความช่วยเหลือเด็กในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นการพัฒนาการเห็นคุณค่าตนเองของเด็กด้วย (Coopersmith, 1984: 9-11)

2.3 กลุ่มเพื่อน

การเป็นสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนในวัยเดียวกันมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าตนเองของเด็ก (Coopersmith 1959: 90) บุคคลที่ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ไม่เป็นที่ประทับใจ หรือไม่อยู่ในความสนใจของเพื่อนจะไม่ชอบสูงส่งกับใคร ไม่แบ่งปันความคิดเห็น ความรู้สึกส่วนตัวกับเพื่อน ในที่สุดเพื่อนจะไม่ไว้ใจ และเขาจะรู้สึกว่าไม่มีใครชอบ และไม่นับถือตนเอง (Rosenberg 1965: 158)

การพัฒนาการเห็นคุณค่าตนเอง ทุกคนต่างมีคุณค่าในตนเอง มีบุคคลจำนวนมาก ไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าที่ตนเองมีอยู่ อย่างไรก็ตามบุคคลเหล่านี้สามารถตระหนักถึงคุณค่าของตนเองได้ ถ้าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นโดยการใช้กระบวนการกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สามารถพัฒนาบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อสมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับความรัก และการยอมรับอย่างจริงจังจากสมาชิกกลุ่ม เขาจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ และทำให้เขารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า (Glasser 1975: 44; Trotzer 1977: 56)

แนวคิดเกี่ยวกับการเสพกัญชา

กัญชา (Cannabis หรือ Marijuana หรือ Marihuana)

กัญชา เป็นพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง ใบแตกเป็นแฉกคล้ายใบละหุ่ง หรือมันสำปะหลัง ส่วนที่นำมาใช้คือ ใบ และยอดช่อดอกกัญชาตัวเมีย เนื่องจากมีสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol = THC) ซึ่งมีฤทธิ์ต่อจิตประสาทอยู่มากที่สุด

กัญชาที่ปรากฏโดยทั่ว ๆ ไปมี 3 แบบ คือ

1. อัดเป็นแท่ง ยาวประมาณ 5 นิ้ว งามได้ สีเทาแกมเขียว มีแป้งอยู่โดยรอบ คล้าย ๆ ก้านหน่อไม้ฝรั่ง หรือคล้าย ๆ เส้นสปาเก็ตตี้
2. เป็นผง คล้ายใบสระระแห่นตากแห้งที่บดเป็นชิ้นเล็ก ๆ มีสีเขียวหรือสีเขียวกอมเทา มีส่วนผสมของใบ และดอกในอัตราส่วนที่ต่าง ๆ กัน
3. เป็นน้ำ มีสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (THC) ผสมอยู่เข้มข้นมากเรียกว่า "Liquid Hashish" หรือ "Hash Oil" หรือ "Marijuana Oil" ใช้หยดในบุหรี่สูบ

วิธีการใช้

กัญชา มีวิธีการใช้แตกต่างกันไปตามส่วนต่าง ๆ ของโลก ซึ่งจำแนกออกได้ 4 วิธี คือ

1. โดยการสูบ หรือสูดดม
2. โดยการเคี้ยว หรือเคี้ยว
3. โดยการฉีดเข้าเส้นโลหิตดำ
4. โดยการฉีดเข้าหน้าท้อง

วิธีที่นิยมมากที่สุดคือ การสูบ โดยทำเป็นบุหรี่กัญชา ซึ่งมักเรียกว่า ไล่ละมุด หรือ Joints, Reefers, Sticks, Roache, Taxastea, Pot, Rope, Mary Jane และ Jive บุหรี่ใส่กัญชามีลักษณะวนคล้ายกระดาษมาวน บุหรี่สีน้ำตาล หรือสีขาวค่อนข้างเทา ใช้เวลานานสองชั้น ขนาดของบุหรี่เล็กกว่าบุหรี่ธรรมดา ปลายทั้ง 2 ข้างจับ หรือรวบเข้าหากัน เส้นบุหรี่มีสีเขียวกว่าบุหรี่

ธรรมดา เวลาจุดสูบจะมีกลิ่นเหมือนหญ้า หรือ เชือกไหม้ หรืออาจจะสูบด้วยกล้อง หรือบ้องกัญชา ซึ่งนิยมสูบผ่านน้ำจะทำให้ไม่คอกแค้นมาก และอร่อย สำหรับการกิน นั้น อาจใช้วิธีเคี้ยวใบ หรือเจือปนกับอาหารรับประทาน ซึ่งช่วยให้เจริญอาหาร ส่วนวิธีใช้โดยการฉีดเข้าเส้นโลหิตดำ และฉีดเข้าหน้าท้องนั้น ใช้เฉพาะในสัตว์ทดลองเพื่อการศึกษาเท่านั้น

อาการของผู้ติดยาเสพติดกัญชา

สารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (THC) ของกัญชาเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายจะแทรกซึมเข้าสู่สายเลือดอย่างรวดเร็วภายใน 2-3 นาที และออกฤทธิ์ภายหลังจากที่สูบแล้ว 15-30 นาที จะออกฤทธิ์อยู่นานประมาณ 4 ชั่วโมง โดยออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท และสมอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ความนึกคิดขาดเป็นห่วง ๆ ไม่สามารถปะติดปะต่อกันได้ตามปกติ เสร็จแล้วทำให้สลิ้มสลิ้อ จิตใจสบายแบบ Euphoria ช่างพูด ขาดการควบคุมตัวเอง แนะนำชักจูงให้ทำอะไรได้ง่าย ประสาทสัมผัสทั้งหลายจะผิดปกติทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณ ไวมากขึ้นต่อการเจ็บปวด และการสัมผัสในระยะแรก ๆ ผู้เสพจะมีอาการถูกกระตุ้นประสาท ร่าเริง หัวเราะ และพูดง่าย ต่อมาจะมีอาการถูกกดประสาท คล้ายเม้าเหล้าอย่างอ่อน เงียบ เชื่องซึม และง่วงนอน ถ้าหากเสพเข้าไปในประมาณมาก ๆ จะมีอาการประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา หูแว่ว ความคิดสับสน ควบคุมตัวเองไม่ได้ อาการภายนอกที่พบเสมอ ๆ คือ ตาแดง ริมฝีปากแห้ง วิงเวียน ปัสสาวะบ่อย มือเท้าเย็น ม่านตาขยาย หัวใจเต้นเร็ว อารมณ์ และความนึกคิดสับสน การตัดสินใจ และสมาธิเสีย พฤติกรรมของยาเสพติดจะรู้สึกหิว (บัน ศรีเมือง 2532: 34-36; สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2529: 12-18; 2531: 30-32; 2532: 45-46)

สาเหตุของการติดยาเสพติดกัญชาและการแก้ไข

กลาสเซอร์ (Glasser 1985: 122) กล่าวว่าฤทธิ์ของกัญชาทำให้ผู้เสพรู้สึกว่าการมีชีวิตในโลกนี้ง่ายขึ้น และเขาสามารถจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างมีความสุขมากขึ้น เพราะฤทธิ์ของกัญชาเป็นเสมือนแผ่นกรอง

(Filter) ความสุขที่อยู่เบื้องหลังการรับรู้ของบุคคล ทำให้มีความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้พบเห็น เสียงที่ได้ยินและรสชาติที่ได้ลิ้มลองนั้นดีขึ้น ผู้เสพจะรู้สึกว่า เขาสามารถควบคุมโลกและชีวิตของตนได้มากขึ้น ดังนั้นเมื่อบุคคลประสบปัญหาในชีวิตหรือไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนและได้ทดลองใช้กัญชา และรู้สึกว่ากัญชาช่วยให้มีความสุขมากขึ้น เขาก็จะใช้กัญชาเป็นเครื่องช่วย จนกระทั่งนำไปสู่การเสพยาในที่สุด

กลาสเซอร์ (Glasser 1985: 126, 135-137) ได้กล่าวถึงการแก้ไขอาการติดกัญชาว่ากัญชาเป็นยาเสพติดที่สามารถเลิกได้ง่ายกว่ายาเสพติดชนิดอื่นๆ เนื่องจากเป็นการเสพยาทางใจมากกว่าทางร่างกาย บุคคลที่รู้สึกว่าสามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้ จะไม่เป็นผู้ติดยาเสพติด ดังนั้นการแก้ไขอาการติดกัญชาจึงทำได้โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดี สนับสนุนให้ผู้เสพได้เรียนรู้ว่าความสำเร็จและความพึงพอใจนั้น ต้องแลกด้วยการทำงานอย่างจริงจัง ให้ผู้เสพได้เกิดความรู้สึกที่ดี เชื่อมโยงกับการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ความรู้สึกที่ไม่ดีจะถูกแทนที่ด้วยความรู้สึกที่ดี มากจนกระทั่งมีกำลังใจที่จะทำให้ผู้เสพสามารถควบคุมชีวิตของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกครั้ง และความหวังเป็นพลังผลักดันให้บุคคลดำเนินชีวิตในวิถีทางที่ถูกต้อง ซึ่งหากได้พบความสำเร็จก็จะ เป็นแรงสนับสนุนให้บุคคลเชื่อว่าเขามีการควบคุมชีวิตที่มีประสิทธิภาพ และไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดอีก

แนวคิดเกี่ยวกับการคุมประพฤติ

ความหมายของการคุมประพฤติ

การคุมประพฤติ หรือ Probation มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินซึ่งแปลว่า "ระยะเวลาแห่งการพิสูจน์หรือทดลอง" (Dressler 1962: 6) หมายถึง การทดสอบความประพฤติหรืออุปนิสัย ศีลธรรม จรรยา และระเบียบวินัยของบุคคลว่าเหมาะสมหรือไม่ที่จะให้เข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและนักอาชญาวิทยาได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

การคุมประพฤติ หมายถึง วิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้พิสูจน์ตนเองว่ามีความสามารถเพียงพอที่จะเป็นคนดีหรือไม่ (สมคิด ศรีสังคม 2504: 51)

การคุมประพฤติ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้บังคับผู้กระทำความผิดกฎหมายให้ กับประพฤติดี โดยปล่อยตัวไปภายใต้เงื่อนไขคุมประพฤติที่ศาลกำหนดไว้ และมี พนักงานคุมประพฤติคอยให้คำแนะนำ (Reinemann 1953:603)

การคุมประพฤติ เป็นวิธีการลงอาญาแก่ผู้กระทำความผิดอย่างมีเงื่อนไข ผู้ กระทำความผิดยังคงดำเนินชีวิตในชุมชนเดิม ภายใต้การสอดส่องดูแลของพนักงานคุม ประพฤติซึ่งโดยปกติศาลจะเป็นผู้แต่งตั้ง การคุมประพฤตินี้ใช้เป็นแบบของความ เมตตาปราณี แต่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขตนเองด้วยอิทธิพลของชุมชน มากกว่าการจำคุก (Brigwater and Kurtz 1963: 1725)

การคุมประพฤติ เป็นแบบของการดำเนินการซึ่งศาลกำหนดให้รอคำ พิพากษาหรือรอการลงอาญาแก่ผู้กระทำความผิด โดยกำหนดกฎเกณฑ์และอำนาจเพื่อ ควบคุม แนะนำและช่วยเหลือเขาโดยเจ้าหน้าที่ที่ศาลแต่งตั้ง (Thomas 1964: 72)

ตามความหมายของการคุมประพฤติดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าการคุม ประพฤติเป็นวิธีแก้ไขหรือบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดกฎหมายให้กลับตนเป็นผู้ประพฤติดี โดยปล่อยตัวผู้นั้นให้ เป็นอิสระและดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนเดิม โดยมีพนักงานคุม ประพฤติคอยสอดส่องดูแลและแนะนำ เพื่อให้ผู้นั้นปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติที่ ศาลได้กำหนดไว้ และมีความประพฤติดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการคุมประพฤติ

การคุมประพฤตินี้เป็เป้าหมายสำคัญที่การเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ชุมชนโดย ลดการกระทำความผิดกฎหมายของผู้ที่เคยกระทำความผิดมาแล้ว การที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ จะทำได้โดยวิธีการให้คำปรึกษา ให้การแนะนำช่วยเหลือ ดูแลสอดส่อง และ เหนี่ยวนำผู้กระทำความผิดให้สามารถอยู่ในสังคมได้ในสภาพที่เป็นผู้เคารพกฎหมายและ เป็นสมาชิกที่ทาประโยชน์ให้สังคม

หลักเกณฑ์ทั่วไปของการคุมประพฤติ

หลักเกณฑ์ทั่วไปของการคุมประพฤตินี้มีสาระสำคัญดังนี้ (กรกช นาควิชตร 2529: 61-62; นิ่มนวล มิ่งวานิช 2518: 21)

1. บุคคลที่ถูกฟ้องในข้อหาว่ากระทำผิดทางอาญาซึ่งศาลพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความผิดจริงตามฟ้อง ศาลอาจปล่อยตัวผู้นั้นไปโดยยังไม่ลงโทษ แต่ใช้วิธีการคุมประพฤติแทนการลงโทษได้ หากศาลพิจารณาเห็นสมควรให้โอกาสแก่ผู้นั้นอีกครั้ง โดยปล่อยตัวให้เขากลับไปดำเนินชีวิตในชุมชนเดิม

ความผิดซึ่งจะเข้าหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะสั่งใช้วิธีการคุมความประพฤติได้นั้นได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 วรรคแรก ซึ่งแยกอธิบายดังนี้

- 1.1 ความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งมีโทษจำคุก
- 1.2 ความผิดนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี
- 1.3 ผู้กระทำความผิดนั้นไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือถ้าเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกนั้นจะต้องเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

นอกจากหลักเกณฑ์ตามข้อ 1, 2 และ 3 ศาลจะต้องคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ และภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสภาพแห่งความผิด หรือเหตุอันอันควรปรานีของจำเลยด้วยว่าสมควรรอการลงโทษและคุมความประพฤติจำเลยไว้หรือไม่

2. ระยะเวลาการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษจะต้องไม่เกิน 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

3. ศาลเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติให้ผู้นั้นปฏิบัติตาม

4. ให้พนักงานคุมประพฤติซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของศาลเป็นผู้คอยสอดส่องดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด และเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ หากผู้ถูกคุมความประพฤติประพฤติตนดี ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลได้กำหนดไว้ พนักงานคุมประพฤติดีมีหน้าที่ทำรายงานเสนอต่อศาล เพื่อให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกคุมความประพฤติพ้นจากการคุมประพฤติ แต่ถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติละเมิดเงื่อนไข ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด พนักงานคุมประพฤติดีก็จะเสนอรายงานให้ศาลเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาคตามความเหมาะสมต่อไป

เงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติ

ในกรณีที่ศาลสั่งคุ้มครองประพฤติจำเลยศาลจะวางเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติจำเลยตามมาตรา 56 วรรค 2 ซึ่งศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลายข้อต่อไปนี้

1. ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือน ตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติ และการประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระทำกิจกรรมบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์ตามที่เจ้าพนักงานและผู้กระทำความผิดเห็นสมควร
2. ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ
3. ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติอันอาจนำไปสู่การกระทำผิดในทำนองเดียวกันอีก
4. ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด
5. เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดขึ้นอีก

ระยะเวลาในการคุ้มครองประพฤติ

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 วรรคแรก ระบุว่าศาลจะรอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 5 ปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นศาลจะสั่งคุ้มครองประพฤติผู้กระทำความผิดนานเท่าใดก็ได้ แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง เช่นเดียวกับที่บังคับใช้กับการสั่งรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษเพราะการสั่งใช้วิธีคุ้มครองประพฤติเป็นดุลพินิจของศาล เมื่อสั่งให้มีการรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษเท่านั้น

ในทางปฏิบัติ ศาลมักสั่งให้คุ้มครองความประพฤติจำเลยเป็นระยะเวลา 1 ปีมากที่สุด และคุ้มครองประพฤตินาน 2 ปี ค่อนข้างน้อย และสั่งคุ้มครองประพฤตินานเกินกว่า 2 ปีขึ้นไปน้อยมาก (กรกช นาควิเชตร 2529: 63)

องค์ประกอบของการคุ้มครองประพฤติ

การคุ้มครองประพฤติที่จะได้ผลตามวัตถุประสงค์นั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการคือ

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กระทำผิดที่ควรได้รับความประพฤติหรือเรียกว่าการสืบเสาะและพินิจ เพื่อประมวลและรายงานข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ เกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิด เช่น อายุ อาชีพ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพการสมรส นิสัยและความประพฤติ ประวัติการกระทำ ความผิด และลักษณะความผิดในปัจจุบัน ฯลฯ เพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดี

2. กระบวนการช่วยให้ผู้กระทำผิดได้รับความช่วยเหลือและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ผู้กระทำผิดสามารถอยู่ในสังคมได้โดยไม่ต้องพึ่งผู้อื่นและในวิถีทางที่สังคมยอมรับ หรืออาจเรียกว่าการควบคุมและสอดส่อง หรือการคุ้มครองความประพฤติ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้ถูกคุ้มครองประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงจะกล่าวรายละเอียดเฉพาะการควบคุมและสอดส่องของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกกลางเท่านั้น

ขั้นตอนการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่อง

กรกช นาควิเชตร (2528: 64-66) ได้ประมวลขั้นตอนการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่องของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกกลางดังนี้

1. การลงสมุดบัญชี เมื่อพนักงานคุ้มครองประพฤติได้รับมอบ สำนวนคดีสอดส่องจากหัวหน้าสายแล้ว พนักงานคุ้มครองประพฤติผู้รับผิดชอบจะลงบัญชีรับคดีไว้
2. การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ในกรณีที่มีการสืบเสาะและพินิจมาก่อน พนักงานคุ้มครองประพฤติจะนำสำนวนสืบเสาะฯ มาประกอบสำนวนสอดส่อง เพื่อศึกษา

เรื่องราวเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติ

ในกรณีศาลมีคำสั่งคุมความประพฤติแล้วจำเลยยังถูกคุมขัง เนื่องจากยังมิได้ชำระค่าปรับพนักงานคุมประพฤติจะออกใบนัดจำเลย ณ ที่คุมขังของศาล ให้ไปพบพนักงานคุมประพฤติภายหลังจากวันที่ได้รับการปล่อยตัวแล้ว และพนักงานคุมประพฤติจะต้องชี้แนะแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการคุมประพฤติให้จำเลยเข้าใจ

3. การสอบถ้อยคำผู้ถูกคุมความประพฤติ เมื่อผู้ถูกคุมความประพฤติไปพบพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งแรก พนักงานคุมประพฤติจะชี้แจงให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเข้าใจเงื่อนไขในการคุมประพฤติอย่างชัดเจน พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการคุมความประพฤติ รวมทั้งผลของการปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาล และการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดจะเกิดผลดีและผลเสียประการใด ในการสอบถ้อยคำผู้ถูกคุมความประพฤติถ้าไม่ได้ผ่านการสืบเสาะมาก่อน พนักงานคุมประพฤติจะต้องสอบถามอย่างละเอียด เหมือนกับการสอบถ้อยคำในการสืบเสาะฯ และบันทึกรายละเอียดนั้นลงในแบบบันทึกถ้อยคำผู้ถูกคุมความประพฤติ พร้อมทั้งออกหนังสือแจ้งข้อกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติให้แก่ผู้ถูกคุมความประพฤติและถ่ายสำเนาเอกสารเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติ เช่น ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน และใบอนุญาตต่าง ๆ ฯลฯ ต่อจากนั้นก็ส่งตัวผู้ถูกคุมความประพฤติไปพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อเก็บไว้ตรวจสอบประวัติในกรณีที่เป็น สำหรับในคดีความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษทุกชนิด และในกรณีที่พนักงานคุมประพฤติสงสัยว่าผู้ถูกคุมความประพฤติจะเสพยาเสพติดให้โทษ จะต้องมีการเก็บปัสสาวะของผู้ถูกคุมความประพฤติไปตรวจหาสารเสพติด เพื่อวางแผนการแก้ไขต่อไป

4. การรับรายงานตัว เมื่อผู้ถูกคุมความประพฤติไปรายงานตัวตามกำหนด พนักงานคุมประพฤติจะสอบถามถึงการปฏิบัติตามของผู้ถูกคุมความประพฤติเกี่ยวกับความประพฤติ การประกอบอาชีพและเรื่องอื่น ๆ ว่ามีปัญหา หรืออุปสรรคประการใด พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามแต่ที่เห็นควร แล้วบันทึกไว้ในแบบบันทึกการคุมความประพฤติ และเก็บปัสสาวะผู้ถูกคุมความประพฤติในคดียาเสพติดทุกประเภทในทุกครั้งที่มารายงานตัว และพนักงานคุมประพฤติอาจส่งผู้ถูกคุมความประพฤติบางรายไปให้แพทย์ประจำสำนักงานคุมประพฤติตรวจสุขภาพร่างกายและสภาพจิตด้วย

5. การออกสอดส่อง ตามหลักการแล้ว พนักงานคุมประพฤติจะต้องออกสอดส่องยังที่พักอาศัย หรือสถานที่ทำงานของผู้ถูกคุมความประพฤติอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง เพื่อจะได้ทราบว่าผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด และตามคำแนะนำคำเตือนของพนักงานคุมประพฤติหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคใดที่ทำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่อาจปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ เพื่อที่พนักงานคุมประพฤติจะได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำได้ทันทั่วถึง ก่อนที่ผู้ถูกคุมความประพฤติจะล้มเลิกความตั้งใจที่จะกลับตนเป็นพลเมืองดี แต่ถ้าหากผู้ถูกคุมความประพฤติมีแนวโน้มที่จะเป็นอันตรายต่อสังคม หรือกระทำความผิดซ้ำใหม่ พนักงานคุมประพฤติจะต้องว่ากล่าวตักเตือนและรายงานให้ศาลทราบถึงพฤติการณ์ดังกล่าว

เมื่อพนักงานคุมประพฤติสอบถามผู้ถูกคุมความประพฤติหรือผู้อื่นแล้วจะบันทึกด้วยคำนั้น และบันทึกสภาพที่พักอาศัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมของผู้ถูกคุมความประพฤติ ตลอดจนข้อสังเกตต่าง ๆ ของพนักงานคุมประพฤติลงในแบบบันทึกการคุมความประพฤติ

ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องเข้าไปในสถานที่ที่ผู้ถูกคุมความประพฤติอาศัยหรือทำงานในเวลากลางวัน (เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น) พนักงานคุมประพฤติจะต้องทำคำร้องขอให้ศาลอนุญาตเสียก่อน

6. กรณีผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ ถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ไปพบพนักงานคุมประพฤติในครั้งแรก หรือไม่มาตามกำหนดนัดรายงานตัว พนักงานคุมความประพฤติจะออกหนังสือเตือน หากผู้ถูกคุมความประพฤติยังไม่มารายงานตัวโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องอีก พนักงานคุมประพฤติจะออกสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤที่ยังที่พักอาศัย หรือสถานที่ทำงานตามความเหมาะสม เพื่อสอบถามถึงสาเหตุในการขาดรายงานตัวและตักเตือนให้ผู้ถูกคุมความประพฤติไปรายงานตัวตามที่พนักงานคุมประพฤติกำหนด หรือเขียนรายงานเกี่ยวกับพฤติการณ์ของผู้ถูกคุมความประพฤติเสนอให้ศาลทราบ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่หนังสือเตือนดังกล่าวไปไม่ถึงหรือออกไปสอดส่องแล้วไม่พบที่พักอาศัยของผู้ถูกคุมความประพฤติ พนักงานคุมประพฤติจะขอความร่วมมือตรวจสอบที่พักอาศัยของผู้ถูกคุมความประพฤติกับทางที่ว่าการเขตฯ หรือพนักงาน

โบรชัวร์ว่ามีบ้านเลขที่ตามที่ผู้ถูกคุมความประพฤติแจ้งไว้จริงหรือไม่ และถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด อาจขอความร่วมมือจากกำนันผู้ใหญ่บ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ ช่วยตรวจสอบให้ก็ได้ นอกจากนี้พนักงานคุมประพฤดียังอาจส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ถูกคุมความประพฤติไปตรวจสอบประวัติการกระทำผิด เพื่อจะได้ทราบว่าผู้ถูกคุมความประพฤติไปถูกจับกุมดำเนินคดีใหม่อีกหรือไม่

7. การทำรายงานเสนอศาล พนักงานคุมประพฤติจะทำรายงานการคุมประพฤติเสนอให้ศาลทราบเป็นระยะ ๆ ได้แก่ รายงานประจำงวด รายงานการผิดเงื่อนไข รายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และรายงานการพ้นคุมประพฤติ

8. การไปนัดพร้อมตามคำสั่งศาล ภายหลังจากที่พนักงานคุมประพฤติเสนอรายงานการผิดเงื่อนไข หรือรายงานพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ถูกคุมความประพฤติต่อศาลแล้ว ศาลอาจมีหมายนัดพร้อมถึงพนักงานคุมประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติไปพบศาลพร้อมกับพนักงานอัยการ และผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงนั้น เพื่อศาลจะได้สอบถาม และพิจารณาดำเนินการกับผู้ถูกคุมความประพฤตินั้นต่อไป ถ้าพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดีไม่อาจไปพบศาลตามกำหนดได้ ก็อาจมอบหมายให้พนักงานคุมประพฤติผู้อื่นไปแทนได้

ถ้ารายงานของพนักงานคุมประพฤติเป็นผลร้ายต่อผู้ถูกคุมความประพฤติ และถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติดัดค้านรายงาน พนักงานคุมประพฤติดีมีสิทธินำพยานหลักฐานเข้าสืบประกอบรายงานและความคิดเห็นได้ก่อน

9. การประชุมแก้ไขปัญหาผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นรายคดี (Case Conference) พนักงานคุมประพฤติจะมีการประชุมร่วมกันในสายเดือนละครั้ง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นรายคดี แต่ในการปฏิบัติปัจจุบันนี้มีน้อยครั้งที่จะมีการประชุมกัน เพราะพนักงานคุมประพฤติแต่ละคนมีการะเินความรับผิดชอบมาก และมีเวลาน้อยที่จะอยู่พร้อมหน้ากันที่สำนักงานคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติแต่ละคนจึงมักดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การตรวจหาสารเสพติดให้โทษในปัสสาวะของผู้ถูกคุมความประพฤติ
ในการเก็บปัสสาวะของผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อตรวจหาสารเสพติดนี้
สำนักงานคุมประพฤติกลางจะส่งปัสสาวะไปตรวจที่ฝ่ายเภสัชกรรม กองแพทย์
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งใช้หลักและ
วิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย 2529: 58-59, อากรณี สายเชื้อ
2534: 1-2)

1. หลักในการตรวจวิเคราะห์คือ Homogeneous Immunoassay Technique ของ Emit Syva
2. ใช้เครื่องมือ Abbott Bichromatic Analyzer-100 (ABA100) และเครื่องมือเฉพาะจากผู้ป้อนชื่อ Shimadzu
3. หากตรวจพบผลบวก (Positive) จะทำการตรวจซ้ำ 2-3 ครั้ง ก่อนรายงานผล

การแปลผลและตีความ หากการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะได้ผล
บวก (Positive) สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. สารเสพติดประเภทฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น หากได้ผลบวกจะ
รายงานค่าสารเสพติดในปัสสาวะตั้งแต่ที่พบเกิน 300 นาโนแกรม/ซีซีขึ้นไปถือ
เป็นเกณฑ์มาตรฐาน ตามปกติจะพบผลบวกตั้งแต่ 300-1000 นาโนแกรม/ซีซี

ในการรับสารประเภทฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่นนี้ ถ้ามีการรับสาร
เข้าสู่ร่างกายภายใน 24 ชั่วโมง จะตรวจพบในปัสสาวะทันที และจะยังคงตรวจ
พบภายใน 1-6 วันต่อมา ถ้าผู้นั้นติดยาเสพติดให้โทษและเสพเป็นประจำ อาจพบ
ได้วัน 1-15 วัน

2. สารกัญชา ถ้ามีการรับสารเข้าสู่ร่างกายต้องทิ้งเวลา 3 วันจึง
จะตรวจพบในปัสสาวะ หากเสพยาครั้งนี้เพียงครั้งเดียวจะยังคงตรวจพบภายใน 1
เดือนต่อมา การจะพบสารอยู่ในปัสสาวะเป็นเวลานานมากน้อยเพียงใดขึ้นกับ
กระบวนการเมตาบอลิซึม (Metabolism) และการขับถ่าย (Excretion) ใน
ร่างกายของแต่ละคน อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปหากไม่เสพกัญชาเพิ่มเติมภายใน
10-15 วัน เมื่อมาทำการตรวจซ้ำอาจพบผลในปริมาณลดลงหรือไม่พบผลบวกแล้ว

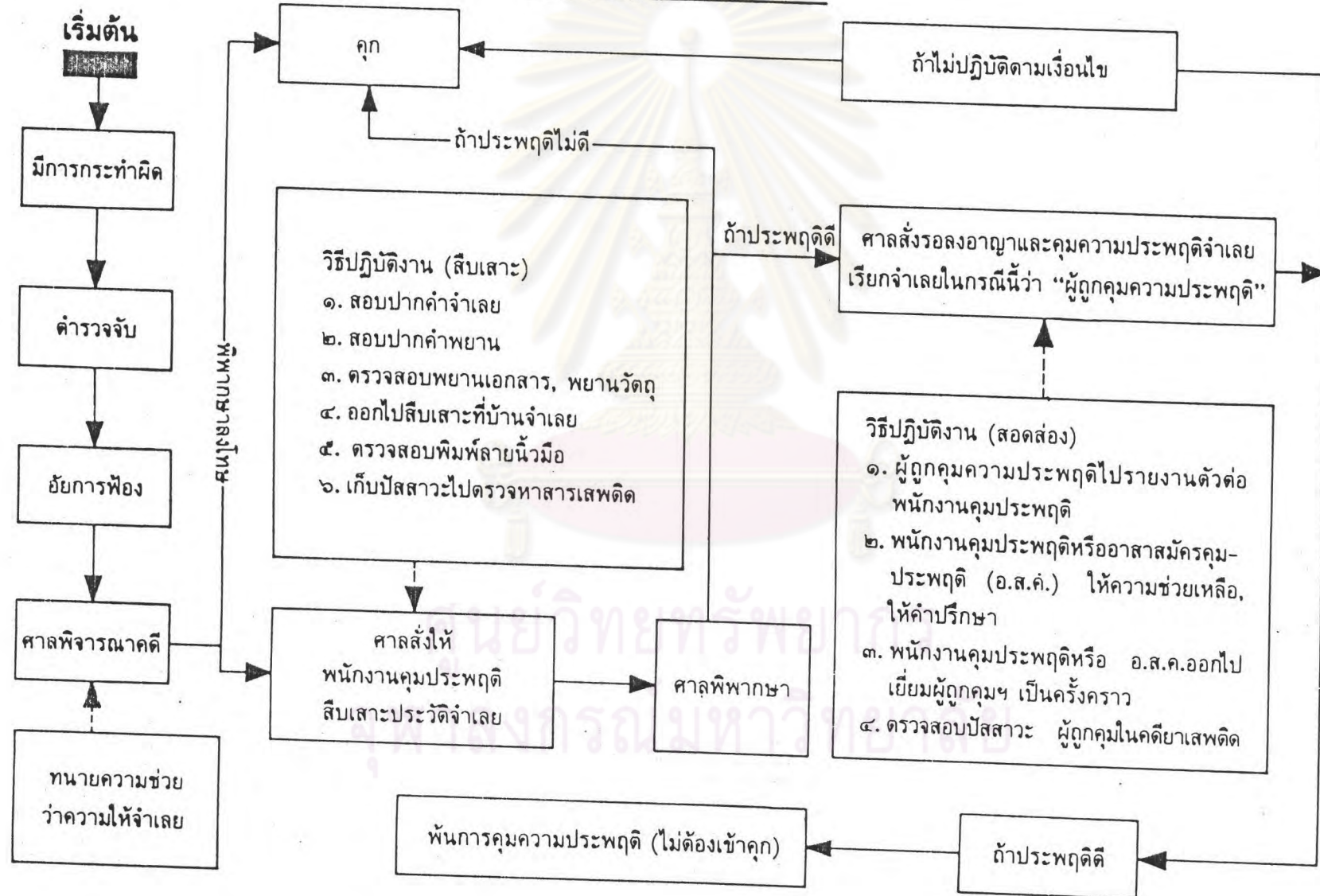
ตามปกติจะรายงานค่าสารเสพติดในปัสสาวะตั้งแต่ที่พบเกิน 20 นาโนแกรม/ซีซีขึ้นไปถือเป็นเกณฑ์มาตรฐาน การตรวจหาสารกัญชานี้จะสามารถพบผลบวกได้ตั้งแต่ 20-400 นาโนแกรม/ซีซี

การดำเนินการคุมประพฤตินี้สามารถสรุปเป็นรายงานคุมประพฤติผู้ใหญ่ และขั้นตอนการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่อง เป็นแผนภาพดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ 2532: 98-99)

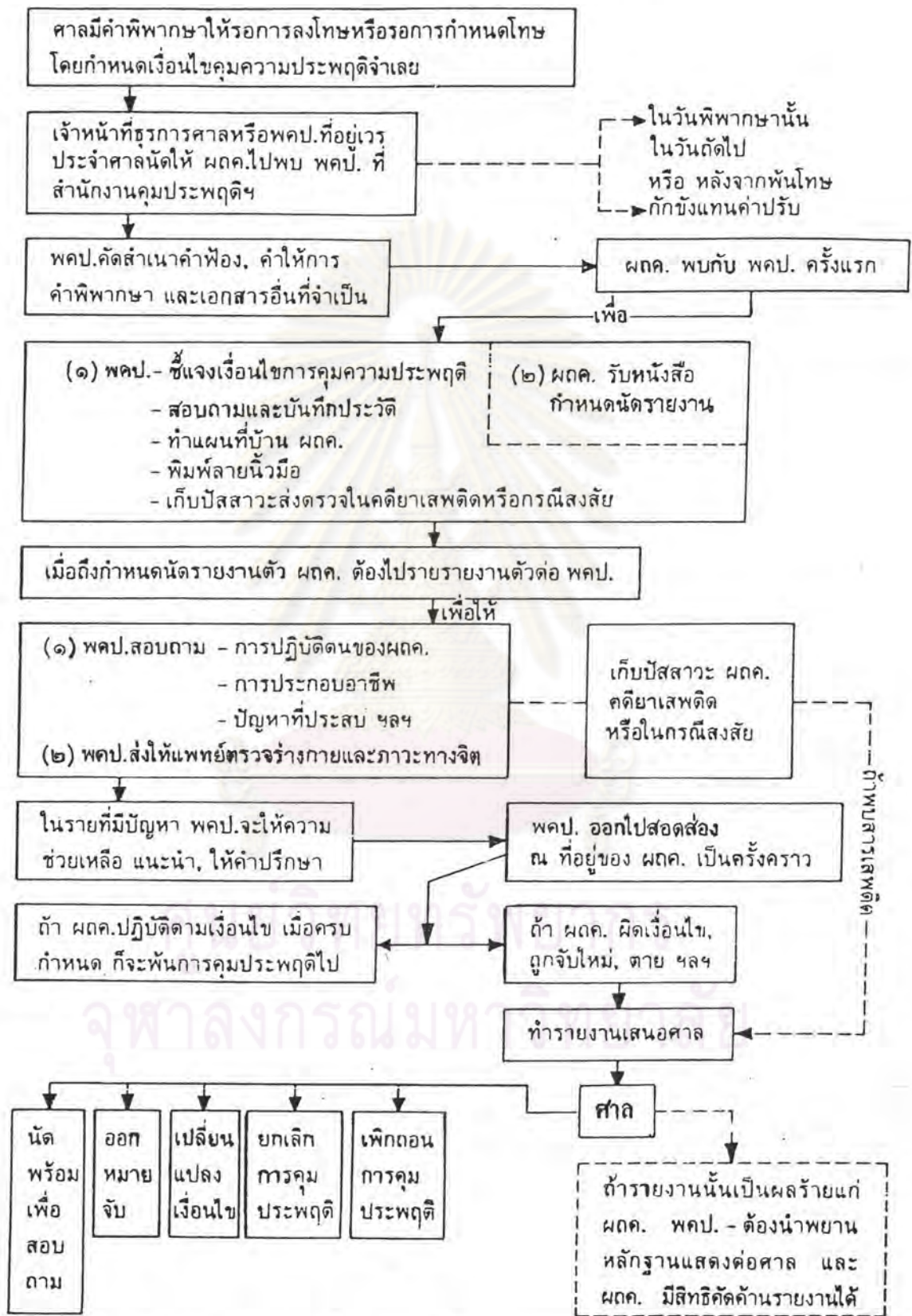

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วงจรงานคุมประพฤติผู้ใหญ่

งานควบคุมและสอดส่อง

หมายเหตุ พคป. = พนักงานคุมประพฤติ ผดค. = ผู้ถูกคุมความประพฤติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริง ได้รับการยอมรับว่าเหมาะสำหรับใช้ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มในต่างประเทศ ได้มีการนำการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงไปใช้ในวงการต่าง ๆ เช่น การศึกษา การแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน การคุมประพฤติ เด็กและเยาวชน เป็นต้น และได้มีรายงานผลการศึกษาไว้ดังนี้

แอบบอท (Abbott 1985: 1989A) ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อการเห็นคุณค่าตนเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดีและมีการเห็นคุณค่าตนเองต่ำ สุ่มกลุ่มตัวอย่าง เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับประสบการณ์การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง ผลการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และไม่พบความแตกต่างของคะแนนที่ให้ครูประเมินการเห็นคุณค่าตนเองของนักเรียน

ฮอร์เออร์ (Hawer: 1971 Quoted in Osipow and others 1980: 45-46) ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงกับเด็กนักเรียนซึ่งเรียนในระดับ 3 และระดับ 6 ของโรงเรียน 2 แห่ง กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 340 คน ทางการศึกษาเป็นเวลา 16 สัปดาห์ ผลปรากฏว่านักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น มีการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ มากขึ้น มีการสังคมกันอย่างมีมิตรมากขึ้นและมีการคล้อยตามผู้อื่นน้อย

อิงลิช (English: 1970 Quoted in Osipow and others 1980: 45) รายงานว่าการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการลดปัญหาความไม่มีวินัยของนักเรียน สามารถเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และช่วยในการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างครูกับครู และระหว่างครูกับนักเรียนด้วย

แดลเบช (Dalbech 1981: 14-15) ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงกับเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มทดลองแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิก 4 คน และกำหนดให้มีสมาชิก

1 คน เป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์แบบประสบความสำเร็จ (a success person) ส่วนคนอื่น ๆ เป็นคนที่มีปัญหา ผลปรากฏว่าโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงสามารถใช้ได้ดีในโรงเรียน

คูเปอร์ (Cooper 1983: 32) ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงกับอัตมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้มีอายุระหว่าง 65-91 ปี ที่อาศัยอยู่ในบ้านพักคนชรา ทำการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างรำลึกถึงความหลังด้วยการใช้รูปถ่าย และให้การปรึกษิตามแนวพิจารณาความเป็นจริง วิธีการศึกษาเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยมีกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ (Tennessee Self-Concept Scale) ผลปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

กอร์เตอร์ (Gorter 1988: 1702 A) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงในการฝึกอบรมเด็กในโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาพฤติกรรม ผลปรากฏว่าเด็กมีการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ของตนอย่างมีนัยสำคัญ มีการเห็นคุณค่าตนเอง มีความคิดเกี่ยวกับครอบครัวของตน และมีอัตมโนทัศน์โดยรวมดีขึ้น

ดรัมมอนด์ (Drummond: 1981) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงในการฝึกอบรมเยาวชนที่ศูนย์เยาวชนแห่งรัฐเมน (The Maine Youth Center) ด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างคือเยาวชนทั้งหมดในศูนย์ทำแบบทดสอบ 5 ชนิด เช่น แบบวัดการเห็นคุณค่าตนเองของคูเปอร์สมิธ แบบเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชากร (a demographic data sheet) และแบบตรวจสอบพฤติกรรมของเจสเนส (The Jesness Behavior Checklist) โดยให้ทำ 3 ครั้งในเวลา 6 เดือน ผลปรากฏว่าโปรแกรมที่จัดมีผลต่อเยาวชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์มากกว่าเยาวชนที่ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า

1. เยาวชนมีความพยายามที่จะทำตามขั้นต่าง ๆ ของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง

2. เยาวชนมีแนวโน้มแสดงออกถึงความต้องการและอารมณ์ความรู้สึกของตนมากกว่าเยาวชนที่เป็นเจ้าหน้าที่

3. เยาวชนมีการรับรู้เกี่ยวกับความถูกต้องของสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงในทางบวก
4. เยาวชนควรจะได้รับทดสอบภายในสัปดาห์แรกของการรับเข้า และควรมีการติดตามผลใน 5 เดือนต่อมา และหลังจากนั้นควรมีการทดสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
5. พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศของผู้รับการทดสอบในการตอบคำถาม ดังนั้นจึงควรแยกวิเคราะห์ตามเพศ
6. ควรมีการประเมินผลเกี่ยวกับผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความจริงในโรงเรียนด้วย

ลินด์เนอร์และแวกเนอร์ (Lindner and Wagner 1983: 26-32) ได้รายงานเกี่ยวกับ The Ocean Tides Residential Education Program ซึ่งจัดขึ้นเพื่อคัดแยกเด็กออกจากระบบการพิจารณาของศาลคดีเด็กและเยาวชนและจัดให้เป็นบริการพื้นฐานในชุมชนเพื่อทดแทน โปรแกรมนี้จำกัดเฉพาะเด็กชายอายุระหว่าง 13-17 ปี และให้บริการสำหรับเด็กที่มีปัญหาต่าง ๆ โปรแกรมนี้จัดขึ้นตามแนวคิดพื้นฐานของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพิจารณาความเป็นจริง โดยเน้นที่ความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างเจ้าหน้าที่กับเด็ก ได้มีการใช้เพื่อผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่ม (parental peer group counseling) เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างเด็กกับผู้ปกครองโดยมีนักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นผู้นำกลุ่มเด็กทุกคนเข้าร่วมโครงการด้วยสมัครใจ และตระหนักว่าหากเขาไม่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นก็อาจจะถูกส่งไปอยู่ในโรงเรียนฝึกอบรมของรัฐ ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมร้ายแรง โปรแกรมนี้แสดงให้เห็นว่ามีเด็กจำนวนหนึ่ง ซึ่งเคยได้รับการพิจารณาว่ามีปัญหาทางพฤติกรรมอย่างรุนแรงจนต้องส่งเข้าไปอยู่ในโรงเรียนฝึกอบรมของรัฐนั้น สามารถได้รับความช่วยเหลือโดยไม่ต้องใช้ชีวิตที่รุนแรงได้

กลาสเซอร์ และซุนิน (Glasser and Zunin: 1973 Quoted in Osipow and others 1980: 45) ศึกษาด้วยการติดตามผลการฝึกอบรมเด็กหญิงที่มีปัญหาที่โรงเรียนฝึกอบรมเด็กหญิง (Ventura School) พบว่าการ

ปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงสามารถลดอัตราการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีนัยสำคัญ

วิลเลียมสันและบาร์ค (Williamson and Byrd 1986: 48-50) ได้ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มกับบุคคลปัญญาอ่อน (mild mental retardation) ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้วยการผสมผสานการใช้เทคนิคการปรึกษาแบบให้บุคคลเป็นศูนย์กลาง (person-centered) กับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริง ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดีมากขึ้น และเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบตนเอง และรู้จักทำงานเพื่อเลี้ยงชีพได้ นอกจากนี้ยังพบว่า การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มกับบุคคลปัญญาอ่อนมีประสิทธิวิธภาพมากกว่าการปรึกษารายบุคคลเพียงอย่างเดียว

สำหรับในประเทศไทยมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงเพียงรายเดียว คือ สุธฤทัย มุขยวงศา (2532) ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวความคิดแบบพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวความคิดแบบพิจารณาความเป็นจริง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษาใด ๆ และให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มทำแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังการทดลอง ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในทางการเรียนสูงขึ้นกว่าคะแนนที่วัดก่อนการทดลอง และสูงกว่าคะแนนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริง เป็นวิธีการที่มีประสิทธิวิธภาพในการแก้ไขพฤติกรรมของบุคคล ประกอบกับในประเทศไทยยังไม่พบว่ามีผู้ใดทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้วิธีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงกับผู้ถูกคุมความประพฤติมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทดลองนำรูปแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวพิจารณาความเป็นจริงมาทดลองใช้เพื่อลดการเสพทัชชาและเพิ่มการเห็นคุณค่าตนเองของผู้ถูกคุมความประพฤติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง ที่มีต่อการลดการเสพติด และการเพิ่มการเห็นคุณค่าตนเองของผู้ถูกคุมความประพฤติ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง จะมีการเสพติดลดลงกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติในกลุ่มควบคุม
2. ในระยะติดตามผล ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง จะมีการเสพติดลดลงกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติในกลุ่มควบคุม
3. ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง จะมีการเห็นคุณค่าตนเอง เพิ่มขึ้นมากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติในกลุ่มควบคุม
4. ในระยะติดตามผลผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง จะมีการเห็นคุณค่าตนเอง เพิ่มขึ้นมากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติในกลุ่มควบคุม

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. การเสพติด ซึ่งวัดได้จากปริมาณสารเสพติดที่ตรวจพบในปัสสาวะของผู้ถูกคุมความประพฤติ

2. คะแนนที่ได้จากแบบวัดการเห็นคุณค่าตนเอง ซึ่งนาคยา วงศ์หลีกภัย (2532) แปลและดัดแปลงมาจากแบบวัดการเห็นคุณค่าตนเอง ของคูเปอร์ สมิธ ฉบับผู้ใหญ่วัย (1984)

คำจำกัดความในการวิจัย

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง หมายถึง กลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 6 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองติดต่อกัน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมและการเสกพัชชาของคน โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม ซึ่งทำหน้าที่เอื้ออำนวยการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อนำไปสู่กระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริง

การเสกพัชชา หมายถึง การนำสารเสกติดพัชชาเข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สูบพัชชาสั้น ๆ โดยใช้บ้อง หรือผสมมวนบุหรี่ยู่สูบ หรือใส่ในอาหารบริโภค หรือนำใบพัชชามาเคี้ยวหรือนัดคุ้กพัชชาชนิดผง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้วัดการเสกพัชชา โดยดูจากปริมาณสารพัชชาที่ตรวจพบในปัสสาวะของผู้ถูกคุมความประพฤติที่ตรวจด้วยเครื่อง Shimadzu โดยฝ่ายเภสัชกรรม กองแพทย์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

การเห็นคุณค่าตนเอง หมายถึง ทักษะคติที่บุคคลมีต่อตนเองมีความเคารพ ยอมรับตนเองว่ามีความสำคัญ และมีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้คิดคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์ สมิธ ฉบับผู้ใหญ่วัย (1984) ซึ่งแปลและดัดแปลงโดย นาคยา วงศ์หลีกภัย (2532)

ผู้ถูกคุมความประพฤติ หมายถึง ผู้กระทำผิดทางอาญา ที่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดและมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี แต่ให้รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษไว้แล้วแต่ให้รอการลงโทษไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสั่งคุมความประพฤติ-ผู้กระทำผิดนั้นไว้พร้อมกำหนดเงื่อนไข เพื่อให้ผู้กระทำผิดปฏิบัติตามในระหว่างการ

คุมความประพฤติ และปล่อยตัวผู้กระทำผิดไปให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมตามปกติภายใต้เงื่อนไขและภายใต้การควบคุมสอดส่องของพนักงานคุมประพฤติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ถูกคุมความประพฤติที่อยู่ในระหว่างการคุมความประพฤติของฝ่ายคุมประพฤติประจำศาลอาญา สำนักงานคุมประพฤติกลาง ซึ่งเป็นเพศชาย อายุระหว่าง 18-35 ปี มีการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ถึงอุดมศึกษาที่ยังเสพกัญชา โดยตรวจพบสารเสพติดกัญชาในปัสสาวะอย่างน้อย 2 ครั้ง ภายในเวลา 2-4 เดือนก่อนการทดลอง และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 12 คน

2. ระยะเวลาในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาหลังเลิกทำงาน วันพุธ และช่วงเช้าวันอาทิตย์ของทุกสัปดาห์ ครั้งละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ รวม 20 ชั่วโมง

3. สถานที่ ใช้ห้องประชุมของฝ่ายคุมประพฤติประจำศาลอาญา สำนักงานคุมประพฤติกลาง

4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อการลดพฤติกรรมเสพกัญชาและการเพิ่ม การเห็นคุณค่าตนเองของผู้ถูกคุมความประพฤติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้รับจากการวิจัยอาจจะ เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการแก้ไข พันธุ์ผู้ถูกคุมความประพฤติให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น